

KRAŠTUTINUMAI AMERIKOS KLIMATE

Žvelgiant į tikrovę atviresnėm akim

STASYS YLA

Amerika ilgą laiką vengė kritikos, dengė save perdėtu optimizmu. Negalėjai, naujai atvykęs, šio krašto peikti, priešingai — turėjai girti. Amerikinis išdidumas (American pride) buvo taip jau žinomas, kad sudarė tam tikrų nepatogumų save laikyti kitaip manančiu, kitaip į dalykus žiūrinčiu.

Dabar šis psichologinis barjeras pamažu dingsta. Jau ir spauda, ir atsakingi amerikiečiai patys kritikuoja šio krašto įvairius reiškinius, kelia žaizdas, kalba apie plačios apimties krizę. Iš vieno kraštutinumo netgi einama į kitą — nuo buvusio optimizmo kryptimi į defetizmą. Kodėl?

Pasitikėjimas savimi ir baimė

Amerika buvo ir yra kontrastų kraštas. Optimizmas turėjo pagrindą, kaip nūnai turi ir pesimizmas. Kur rasi kitą tokią valstybę, taip organizuotą, turtingą ir laisvą? Kur kitur toks negirdėtas gerbūvis ir techninė pažanga bei militarinė galybė? Amerikietis su pagrindu kūrėsi pranašumo (superiority) savijautą, tikėdamas, jog čia viskas yra ar turėtų būti Super, kaip pas vokiečius Ueber alles. Ar čia nesikraido supersoniniai lėktuvai ir supersferinės raketos? Ar neveikia supermarketai? Ar negaminamas Super Steel, net Super Kingsize cigaretės? Ką jau sakyti apie visokį super—aktyvumą daugelyje sričių. Iš antros pusės čia pastebimas ir retas naivumas politiniame galvoje, nesusivokimas srovėse ir ideologijose. Kiek žmonių, ne tik jaunų, bėga iš aktyvaus gyvenimo, ieško kažkokios indiškios ar hippiškos nirvanos arba, kaip avys, nežinia kieno vedamos, bėga demonstruoti, streikuoti, net plėšikauti. Kiek žmonių nebežino ribų tarp gero ir blogo arba jų nepaiso, ir nusikaltimai kasmet auga pasibaisėtinais skaičiais. Buvusi saugumo (Security) savijauta dabar staiga keičiasi į nesaugumą (Insecurity). Pati spauda ir televizijos pranešimai pripažįsta, kad šiandien niekur, net savo paties namuose, nebesa saugu. Ką šio padėti gali padėti apdrauda (Insurance), nors ir išvystyta ligi aukščiausio laipsnio?

Amerika nieko nebijo, tik pačios baimės — skelbė kitados prezidentas Rooseveltas. Buves pre-

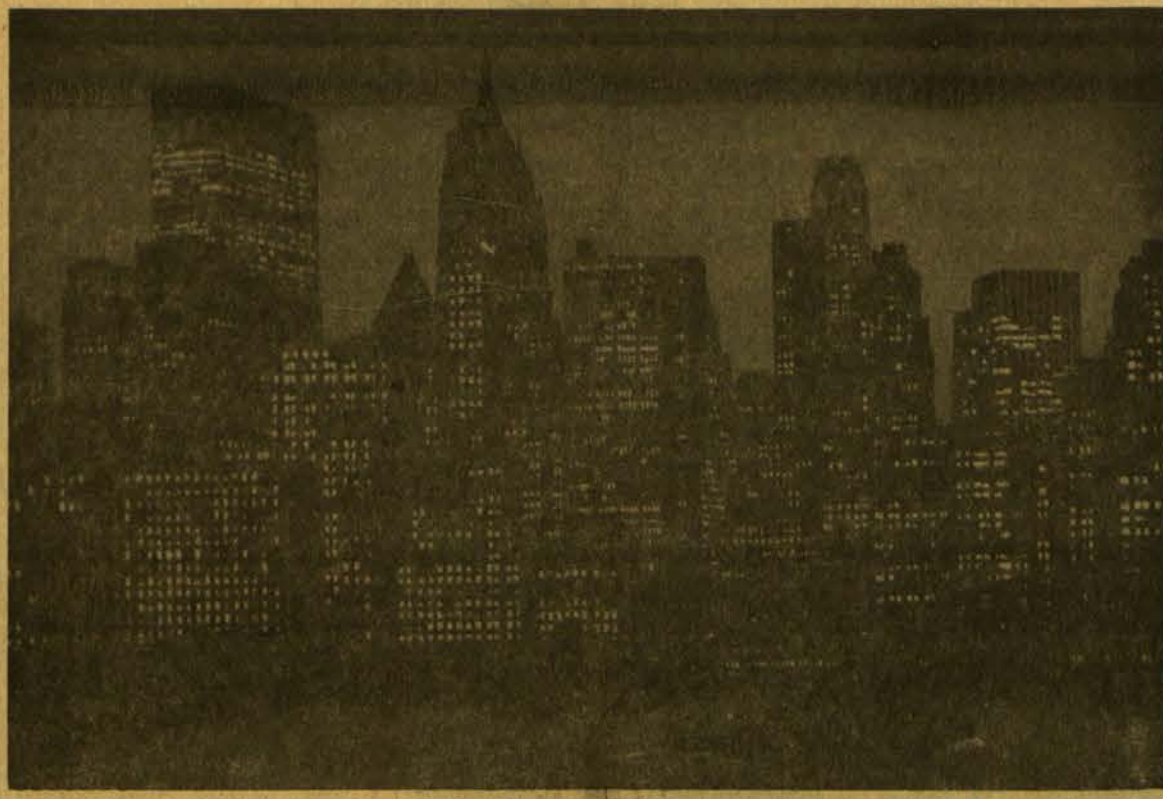
zidentinis kandidatas Humphrey išpėja: Yra bėdų, yra baimės Amerikoje! O viceprezidentinis kandidatas Muskis demokratų konvencijoje pareiškė: žmonės pradeda bijoti, kai nustoja galvoje. Amerika ima baimintis dėl savo gyvenimo būdo (Way of Life), kuriuo anksčiau didžiavosi. Didžiavosi negalvodama, arba paviršutiniškai galvodama, o dabar nepajėgia taikliau spręsti problemų, lyg būtų paraližuota baimės.

Baimė ženklina dvasinį suskilimą, kurį parengia neišbaigtas, nepilnas, nerealus galvojimas. Daugelio amerikiečių galvojimas pa'entkas praktinėm darbo sritim ir jis yra amatininkų — technikų galvojimas. Daugiu politikų apsprendžiantis veiksnys yra kompromisas ir konformizmas,

Ro-kefellerio Centro detalė New York'e. Nuotr. R. Kisieliaus

dėl to jiems "rytdienos politika nėra vakar dienos politika". Spauda pažeria pabirų minčių, nuomonių, pažiūrų — be ryšio ir be įtikinančių išvadų. Kaip tad gali išaugti vientisas, išlygintas galvojimas su platesniais akiračiais, su perspektyva praeitimi ir žvilgsniu į ateitį? Kaip gali būti taiklūs sprendimai, kai gyvenimo problemos nagrinėjamos reporteriškai — renkant tik faktus ir sudarinėjant statistikas be dėmesio vertybėms ir jų deriniui? Vertybių išskyrimas ir jų skaldymas yra tapęs būdinga formule visame viešajam Amerikos gyvenime. Ties tuo dalyku norėtųsi sustoti plačiau, nes tai, atrodo, ir bus bene pagrindinė priežastis tos krizės, kurion atsideria nūnai šis kraštas.

Amerikos didmiesčio — New Yorko "Pauria".

Nuotr. R. Kisieliaus

Laisvė be įsipareigojimų

Imkime pirmąją vertybę — laisvę, kurią Amerika išskėlė pačion savo sistemos viršūnėn. Laisvė čia ne tik visiems duodama, bet ir įstatymais saugoma. Taip rūpestingai saugoma žodžio, rašto, veiksmo laisvė, kad lygiateisės pasidaro ir nešvarus žodis, ir kriminalinis raštas, ir subversyvinis veiksmas. Panašiu rūpestingumu saugoma ir asmens laisvė, tačiau negarantuojamas asmeninis saugumas nuo išnaudojimo, demoralizacijos, pasikėsinių. Dėl šio "rūpestingumo" Vyriausias Teis mas sulaukė valdžios sprendimą registruoti komunistams, uždraudė maldą mokyklose, sukludė planą uždrausti pornografinę literatūros platinimą.

Laisvė čia duodama net vaikui ir jaunuoliui, kurie dar nežino kaip ją naudoti. Laisvė vaikams, bet ne tėvams ar mokytojams, kai šie nori vaikų sudrausti. Laisvė skaityti kriminalinius raštus, žiūrėti kriminalinių programų, įsigyti nusikalstamas priemones ir jas išbandyti ligi policija pagaus, o po to laisvė nepažinti arba pasiskelbti nenor maliu. Laisvė priešintis policijai ir kartu šaukti, kad policija elgiasi brutaliai (Police brutality). Laisvė gintis nuo įstatymų ir protestuoti dėl jų vykdymo (Law enforcement).

Pirmoji Amerikos vertybė ima blėsti akivaizdoje smurto (Violence), kuris nusiaubia miestų kvartalus, policijai matant ir nebedrįstant to sulaukyti. Ji blėsta, kai jaunimas nebeklauso šaukimų į kariuomenę ir juos viešai plėšo. Ji blėsta, kai vietoj savų valstybininkų bei vadų, tam tikra jaunimo dalis garbina svetimus "dievus" — Marksą, Mao, Castro. Ji blėsta, kai hippies siekia atsipalaiduoti nuo šeimos, vi suomenės, pilietinių prievolių ir kai ši srovė darosi masinė. Laisvė be priežiūros, be pareigų — kur jūs rasit tokį ekskluzivizmą!

Laisvė priejo ribos, kada prasideda anarchija, ir tai mato ne tik eilinis pilietis, bet ir neeiliniai valstybininkai. Pastarieji vis garsiau ir dažniau kalba apie reikalingą pakeisti kai kuriuos įstatymus ir sustiprinti praktinį jų vykdymą. Bet ar nauji įstatymai ir geresnė jų priežiūra pakeis padėtį, kai nebėra pakankamo dėmesio moralei ir jos ugdymui? Šito nėra viešose mokyklose, nei spaudoje, nei filmose. Ar daug jo yra bažnyčiose?

Gyvenimas be principų, be ugdymo

Dar John Kennedy laikais vienas jo patarėjų, keliaudamas per pasaulį, kartą Indijoje, Delhi mieste, skelbė, jog Amerikos didybė, jėga ir moralinė tvirtybė remiasi tuo, kad ji nepripažįsta

pastovių principų ir nesilaiko jokios ideologijos. Amerika esanti praktiška. Ji renkasi tai, ką laikas padiktuoja, ką situacija pateikia. Minėtas patarėjas pristatė Amerikos Way of Life be gairių, be kelrodžių, netgi be anglosaksams įprastos sveikos nuovokos. (Toji paskaita buvo paskelbta Saturday Review).

Ir kai stebi, kaip viskas Amerikoje organizuota pagal techniskus, sociologinius, ekonominius principus, tiesiog netelpa galvoj, kodėl gi pats Way of Life neteko principų ir gairių? Veikia begalės tyrimo institutų įvairioms darbo, produkcijos sritims, net psichologijai, bet nieko nėra ugdymui — pedagogikai. Amerika, tur būt vienintelis kraštas pasaulyje, kuris verčiasi mokymu be auklėjimo. Jokiam universitete jūsi nerasite pedagogikos katedros, vadovėlių, o literatūroje — pedagoginio pasiskaitymo knygų. Niekas iš tos srities Amerika nebetur, tur būt, nuo Swett Mardeno laikų. Kituos kraštus psichologija tiesiogiai tarnauja pedagogikai, o čia nuėjo talkinti medicinai, komercijai, administracijai ir techniškam Socialworkerių parengimui. Bet jūsi pasakysit — niekur taip dažnai negirdite šio žodžio "auklėjimas" (Education), kaip Amerikoje. Taip. Bet jis reiškia nei daugiau nei mažiau, kaip "mokymas" (Nukelta į 2 psl.)

Lietus Time Square, New York'e.

Nuotr. R. Kisieliaus

Kertinė Parastė

SCENOS MĖGĖJŲ SĄSKRYDŽIUI CHICAGOJE PRAEJUS

Praeitą savaitę per penkis vakarus ir vieną popietę Chicago Jaunimo centro scenoje šeši lietuvių teatriniai sambūriai parodė šešis vaidinimus. Pasisvečiavo Detroito, Clevelando, Los Angeles ir Kanados Hamiltono vaidintojų sajos. Chicago geram vardu ir pirmavimo garbei atstovauti šį kartą rimtai nepanorėta. Vieton to, pasirinkta ką tik susikūrus, Kultūros fondo globojamas, Jaunimo sceninis vienetas ir vadinamoji Šaulių meniška dar tebesilpną, mėgėjų grupę.

Repertuarą sudarė neblogos senenos. Pirmąsyk betkur suvaizdinta V. Krėvės nesceninta "Mindaugo mirtis", net du S. Čiurlionienės veikalai — "Pignigėliai" ir "Aušros sūnūs". Parodyta A. Rūko pasakos "Keturi keliauninkai" inscenizacija. Chicago jaunimas pakartojo Putino "Prometėjų" Viva Poesia šūkių, pažaidė ir paimprovizavo J. Meko, A. Škėmos ir A. Kairio temomis. Pagaliau įvyko losangeliečių dramos rungtynės su A. Kairio mįlotos simbolikos ir pretenzingo teksto "tragedijėte" "Šviesa, kuri užsidegė". Šios grumtynės laimėtos režisierės Dalilos Mackalienės, parodžiusios grynąjį teatrališkumą ir sugebėjimą.

Festivalis, arba, gal tikriau apibūdinus, pirmas Amerikoje teatrinio sambūrio sulėkimas, turėjo daugiau visuomeninės, negu meninės reikšmės. Užsidegimas vienus sugundė net 2,000 mylių atskristi, kiti per ilgą naktį atkeliavo autovežimais. Pademonstruotas pajėgumas, ryžtas, pastangos, pasiaukojimas. Lietuvių kalba išdidžiai skambėjo vaikų, paauglių, jaunuolių lūpose. Čia stipriausias pasirodė Chicago jaunimas, po to sekė Clevelandas, silpniausiai lietuvių kalbą kol kas yra įveikęs, scenoje įvairiausiomis barzdomis pasipuošęs, Hamiltono vyriškas atžalynas, tuo aiškiai nuo savųjų merginų atsilikdamas.

Garsia reklama ir apdovanojimo viltimis masiną sąskrydį dalyvių skaičiumi laikytinas pasisekusiu. Kai kas, be Chicago, gal pasigedo Bostono ir New Yorko. Bet pats bandymas pasirodė įvykdomas ir prašosi periodiniai kartoti. Organizacija buvo ne vien ambicinga, o ir veiksminga ir tvarkinga. Už tai verta padėkoti. Meniniu požiūriu, buvusių Chicago mastu dydį vertinant, sąskrydis nenustebino. Laiminga išimtis teko tik Los Angeles sambūriui. Repertuarą atžvilgiu įdomumo nebuvo. Tačiau su pagarba turi būti paminėtas sambūrių vadovų ir vadovų sugebėjimas suburti brandžius ir jaunus vaidintojus. Galima pasidžiaugti ir ilga daugelio aktorių lietuviškam teatrui ištikimybe.

Apipavidalinimas buvo geras, pakenčiamas ir blogas. Gerą staigmeną sudarė Hamiltono stilizuoti ir suimprovizuoti sceniniai kostiumai. Tačiau jie, pavyzdžiui, nepalengvino, kaip kadaise, irgi dar iš Kanados, B. Pūkelevičiūtės statytos B. Sruogos "Milžino paunksmės" spektaklio gabiai sukurtų istorinių drabužių. Toji "Milžino paunksmė" apipavidalinimo atžvilgiu iki šiol pasilieka neapalėntu incidentu. Geriausią dekoratyvų foną davė Los Angeles. Apšvietimu pirmavo Chicago Jaunimo teatras.

Žiūrovų nestigo. Eilinių, teatratų iš širdies mylinčių, ar kitaip paviliotų. Mažiausiai publiką sudomino "Aušros sūnų", jau ir anksčiau Chicagoje rodytas, netobulas pastatymas.

Grįžtant prie šventinio sąskrydžio, pasigandama meninės evoliucijos, meninės atrankos, meniniai stipresnio išsivijimo teatinio veido. Pastebėta festivalio repertuare mažakraujystė, kūrybingųjų dabarties mūsų dramaturgų nepaisymas. Gaila, festivalio sumanytojas, iš kitų, po teisybės, idėjų gavęs, bet parodęs pakankamai ambicijos ir administracinio sugebėjimo, kažin ar tinka būti meno vairuotoju ar teatrinės pažangos skatintoju? Jo peršamas "modernizmas" jau seniai paskutinį kvapą yra išleidęs, o pirmio nuovoka irgi tėra menka. Jo "skęs tančios tautinės scenos naujais keliais" plukdymas ar nėra dilematiškas, o surinktas plūties derlius kažin ar atstovauja lietuvių scenos išsivijimo galimumus? To, matyt, nereikia nutylėti. Nei tariamo pasisekimo formalia pergalė, nei oskarinėmis dovanėlėmis fakto nepriėngsimas.

Šiuo metu Amerikoje plačiai sklaidžiamas šūkis, kviečias sutramdyti diletantizmą, metantį į rinką savo neva naują, viską kūrybą, tuo sukeliant meno infliaciją ir paties meno nuvertinimą. Kažin ar siūlymas neturi būti išgirstas ir mūsų aplinkoje?

Ryšių su scenos mylėtojų sąskrydžiu, geras jausmas pasilieka, neprašingsta! Tačiau, jei po poros metų įvyktų, taip karštai pageidaujama, sulėkimo Chicago, sudėtingomis jėgomis įvykdyta, teatinė šventė, gal jau iš anksto galima pradėti galvoti apie jos pobūdį, tikslą ir gaivinančią sėkmę? Be perdedamų prielaidų, be nuopelnų rankiojimo, o tik meilės lietuviškai scenai vardu? Tai gal būtų ir jauni mui pavyzdys, pasidarytų prasminga paskata.

Grįžtant prie festivalių sąvokos, neužmirškime, jog tose šventėse viešai parodoma, kas yra dėmesio verta, kas būna išskirtina. Ir gavę teisę pasirodyti, lygiai ir atranką padarę, privalo jausti atsakomybę.

Penkių dienų sceninė šventė tapo buvusiu įvykiu. Norėtųsi tikėti, kad jinais sukelis vaidintojuose ir sambūriuose gerų vėjų, kad ji ir visuomenėje ateityje taps užkrečiančiu savo įdomumu įvykiu, o taipgi ir prasminga kultūrinė manifestacija. Steb.

Šiame numery:

- Scenos mėgėjų sąskrydžiui Chicagoje praėjus.
- Kraštutinumai Amerikos klimate.
- Po teatro festivalio.
- Agnės Lukšytės eilėraščių.
- Tarpe pasakos ir tikrovės.
- Lietuvių, latvių ir estų mokslininkų suvažiavimas.
- Prie Jono Rugio kapo.
- Pokalbis su "Eglutės" redaktore.
- Spyglių ir dyglių.

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
8107 West 71st Street
Val.: 3 lki 4 v. p. p. ir 7 lki 8 v.
Trec. ir sešnad. pagal susitarimą.

Ofiso tel. 767-2141. Namų 636-4855

DR. PETRAS ZLIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6449 So. Pulaski Road

Val. pirmad, antrad, penktad. 1-
ir 6-8 v. v., kvartir. 8-8 v. val.
ketvirtadimė 1-8 val. pagal susitarimą

Nuotr. R. Kisiellans

Amerikos šeimos pagrindai pa-
žeisti dėl meilės stokos. Tai liudi-
ja per ankstyvos vedybos ir per-
dažnos skyrybos. Dar daugiau liu-
dija vaikai, kurie nepatiria mei-
lės šeimoje. Jie auga su komp-
leksais, neįsibrendę jausmiškai.
Paaugė, jie bėga nuo tėvų ir dar
labiau pasimetą. epafutė mei-

Val: pirm., ketv. 1-4, vakar. 7-8
antp., penktadi. 1-5, treči ir šėšt. 10-12
sustatima.

Ofiso — HIF 4-5788.

DR. S. ir M. BUDRYS
ALERGIJA
2751 West 51st Street

Vanduo: antradieniai, penktadieniai 2-9 v., šeštadieniai 10-12 p.p.
Ilgosios pirmadienį pagal susitarimą

2858 West 63rd Street
Velando: pirm., ketv., 5-8 val.
antradi. ir penkt. 1-4 val.
Prilimnėja tik sustarus

Ofiso HE 4-1818 Rez. PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val. kabinas 9-11 ryto ir 4-8 v.

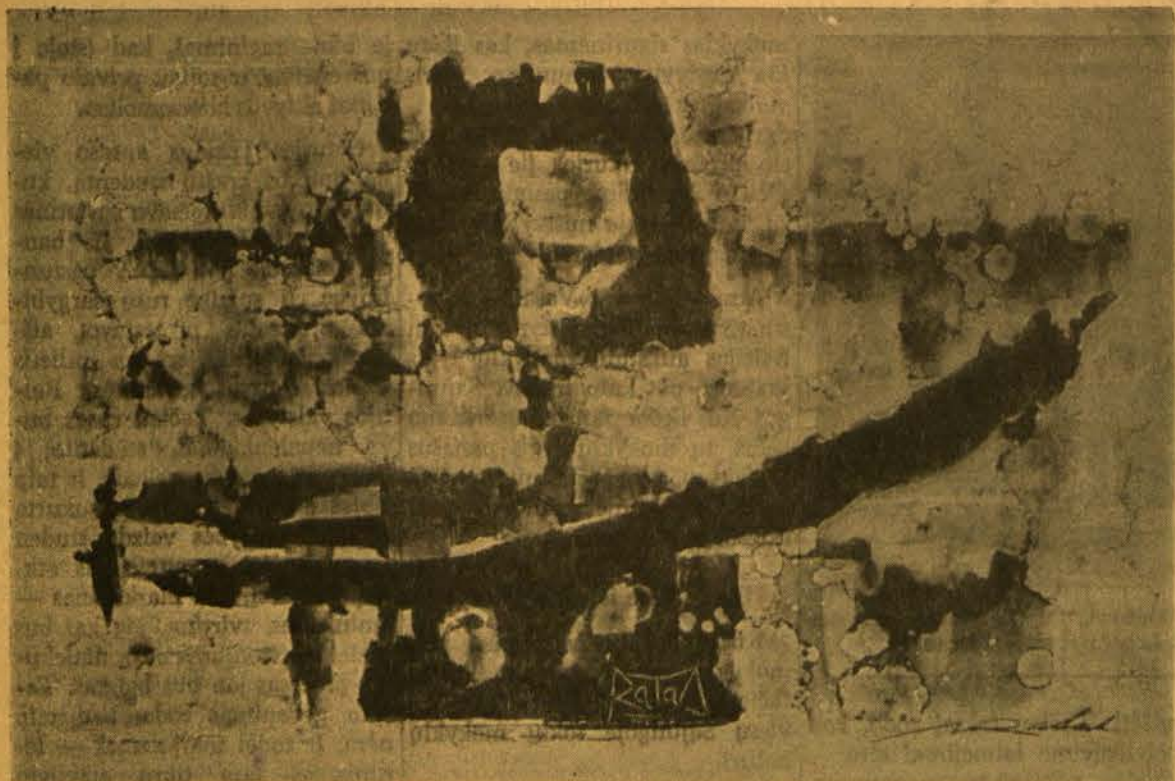
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
8107 West 71st Street
Val.: 3 lki 4 v. p. p. ir 7 lki 8 v.
Trec. ir sešnad. pagal susitarimą.

Ofiso tel. 767-2141. Namų 636-4855

DR. PETRAS ZLIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6449 So. Pulaski Road

Val. pirmad, antrad, penktad. 1-
ir 6-8 v. v., kvartir. 8-8 v. val.
ketvirtadimė 1-8 val. pagal susitarimą

Vaclovas Ratas

"Legenda"

(Iš parodos Philadelphiaje, nuotr. V. Gruzdžio)

PO TEATRO FESTIVALIO

Ispūdžiai ir mintys iš matytų spektaklių

Kada žmogus atėjo į šį pasaulį, pasaulis nebuvo paruoštas nei jo fiziniams, nei dvasiniams gyvenimo sąlygoms. Jis pats buvo priverstas savo turimomis priemonėmis, savo instinktais ir protu šį pasaulį pritaikyti sau ir pats prisiderinti prie jo. Palaipsniui žmogus, savo įgimtomis proto jėgomis prisitaikęs prie gyvenimo sąlygų, išmoko kaip gyventi pačiam vienam pasaulyje ir kaip bendradarbiauti su kitais žmonėmis. Šalia pamažu išsivysčiusios civilizacijos kartuėjo ir žmogaus sukurtas menas, kuris taip pat jam buvo svarbus ir reikalingas kaip ir jo paties susikurtos fizinės gyvenimo sąlygos. Žmogus savo paties sukurtas darbus norėjo padaryti reikšmingais ir gražiais ne tik sau, bet ir kitiems. Jis norėjo pasidalinti su kitais tuo, ką jis pats jautė ir išgyveno, mąstydamas apie save, savo pasaulį, apie religiją, apie savo artimuosius. Tas noras ir reikalingas pasidalinti savo jausmais bei išgyvenimais su kitais žmonėmis kaip tik ir davė pradžią kūrėjams — rašytojams, menininkams, muzikams, kurių visų tikslas yra tas pats, tikslas, kurį jie išreiškimo priemonėmis skirtingai.

Teatro pradžia

Vienas iš pirmųjų tokių bendrų jausmų pasidalinimo su kitais įvyko Graikijoje, kada graikai pradėjo atlikti savo religines apeigas vyndio Dionizo garbei. Nors šios apeigos dar buvo labai primityvios, susidėjusios iš dainuojančio ir deklamuojančio choro, tačiau tai jau buvo pradžia vieno iš žmogaus sukurtų menų — teatro. Tų laikų rašytojai rado tą meninę priemonę, kuria kūrėjas — rašytojas galėjo pasidalinti savo kūrinių su kitais žmonėmis. Šias religines apeigas tobulinant, išsivystė teatras su tragedijomis, dramomis, komedijomis.

Pirmasis festivalio vakaras

Pagaliau ir mes susilaukėme teatro, tos menų šakos, kuri, tur būt, mūsų kultūriname gyvenime yra labiausiai nudžiūvusi. Su nekantrumu ir džiaugsmu susilaukėme pirmojo Teatro festivalio vakaro "Viva Poesia", keturių dalių dramatinės mozaikos. Ir ge rai, kad šis festivalis paskyrė pirmąją garbę poezijai, tai abstrakčiausiai ir iškilmingiausiai žodžio formai.

Pirmojo vakaro pasirinktas Mykolas Putino "Prometėjus", simboliškai uždegė Teatro festivalio šventės fakelą. Poeto kūrinys "Prometėjus", parašytas klasikine Aischilo tema, tampa laisvės kankinio simboliu, nes jo meilė laisvei ir žmogui yra nenugalima. Nors šio veikalo pastatymas jau buvo matytas anksčiau surengtame autorius mirties minėjime, tačiau mes jo galime nuolat klausytis, nes paties Putino žodžiais "literatūra

SAULE JAUTOKAITĖ

ne tik žodžiai, bet ir idėjų menas".

Jonas Mekas savo poeziją rašo, kiekvienam žodžiui užleisdamas atskirą eilutę, ir todėl, kaip pats pavadinimas "Pavieniai žodžiai" sako, atvaizduoja atskirų žodžių prasme. Antano Skėmos "Nakties tyla" pagauna tą šurpų karo chaosą, visas jo baissas pasėkas, sužalojantis žmogų ne tik fiziškai, bet ir dvasiškai. Po trijų poezijos tragiškų epizodų, šio vakaro užbaigai atlikta Anatolijaus Kair'o humoreska "Diplomatas siuvelas". Nors ir link smoje formoje, tačiau čia parodoma liūdna šiandieninė realybė, realybė tarp maištaujančio jaunolio ir vyresniųjų. Vyresnioji karta, gyvendama tik savo praėjimi, nebesirūpina ir nebepažįsta savo jaunosios kartos. O juk šis maištaujantis jaunuolis nėra niekas kitas, kaip tik vyresniosios kartos išaugintas vaikas. Galime sakyti, koks medis, tokia ir atžala.

Visi trys paskutiniai vaizdeliai režisuoti komp. Dariaus Lapinsko buvo pristatyti šiam režisieriui charakteringu būdu. Lapinskas turį tokį režisieriaus talentą, kurio jis sugeba žiūrovui parodyti gyvenimo realybę, aktualiją, problemas, kančias, skausmus ne kaip mums yra įprasta matyti per labai menkai padidinamąjį stiklą, bet jis mums visa tai parodo per elektroninį mikroskopą. Jis mūsų Chicago kultūriname gyvenime atsirado kaip džiuginanti ir talentų kupina staigmena. Kadangi mes iki šiol vis neturėjome tokio, kuris eitų su šiuo laikų teatro banga, todėl jis yra per daug kontrastiškas mūsų negausiai teatro publi-

likai, lyginant su tuo, kas buvo ir kas dabar dramaturgijoje darosi. Kai kam gal atrodo, kad Lapinskas per daug modernus, per staigus savo sprogtančiais pristatymo būdais. Bet juk čia nieko naujo! Tie būdai jau seniai naudojami amerikiečių ir europiečių teatruose. Tik Lapinsko jie naudojami dar ir ryškiai savaip. Kompozitorius ir režisierius šituo ne tik tiktai išjudino vyresniuosius, bet taip pat patraukė jaunimą į vaidybą ir į teatro lan- kymą. O Lapinsko jaunimas yra labai drąsus, rodydamasis su savo vaidybiniais gabumais, kaip matėme ir čia minimo vakaro programoje, jį atliekant pavyzdinga tarsena, ką apie kitų sam- būrių jaunimą negalėtume šito pasakyti. Šiame vakare ryškiausi buvo Liucijus Alenskas, Marija Smilgaitė ir Vitalija Ruibytė.

Komiškoji pinigų galia ir dramos

Po Lapinsko rimto poezijos inscenizavimo sekantį vakarą Detroito Dramos sambūris, vadovaujamas ir režisuojamas Zuzanos Arlauskaitės — Mikšienės, atliko Sofijos Čiurlionienės komediją "Pinigėlius", kur buvo parodyta pinigų galia, dėl jo pataikaujant, veidmainiaujant, piktodžiūjant. Nors veiklas jau daugiau šeimyninio pobūdžio, tačiau jis yra įdomus amžina savos tema ir samojumi, tinkamas laikams. Šio spektaklio eilė galo buvo kiek per lėta, ją pagreitinus, būtų buvę laimėtas didesnis efektas juokingose situacijose. Danutės Janienės, atlikusios turtingos našlės Marcelės Normantienės rolę, ir Irenos Laurinavičienės — tarnaitės Magdalenos Laukaitytės rolę, įstojimas scenos eigon įnešė didesnį gyvumą, tuo sustip-

rindamas visą spektaklį.

Pentadienį, Chicago Saulių sambūris (režisierius Alfonsas Brinka) mums pristatė tos pačios autorės spaudos draudimo laikų dramą "Aušros sūnus". O šeštadienio vakare, Hamiltono teatras "Aukuras" mums atvežė Vinco Krėvės istorinę dramą "Mindaugo mirtį". Abi šios dramų savo turiniu atrodė kaip tik tinkančios šioms jubiliejinėms laisvės metams.

Komedija ir tragedija — drama yra du skirtingi pasauliai. Komedija visada labiau pagrįsta socialine negu asmenine tema. Ji visada gerai ir laimingai užbaigdama, mažiausiai rūpinasi žmogaus giliaisiais jausmais. Žiūrėdami komedijos, mes užmirštame visus žmogaus kilniusius jausmus, žmogiškąją užuojautą. Juokas ir pašaipą padaro komediją tiktai pramoginiu atspalavimu, nes žmogus čia nėra kilnus ir stiprus, bet silpnas ir menkas. Mes čia nebejaudiname ir nebeįgyvename kartu su juo, bet tik iš šono jį stebime, teisiame, juokiamės. Kai tuo tarpu dramų pasaulis yra turtingas tragiškais jausmais, mąstymais, iškeliantis didžiulius gyvenimo problemas, žmogaus kilnumą bei didingumą.

Tragedijoje, bendraudami veikė jų jausmuose, mes pasidarome jautresniais, kilnesniais, išmintingesniais. Todėl dramų pastatyme labai svarbu, kad visa tai būtų žiūrovui perduota kuo įtikinančiau, nes ir didžiausia drama, pakankamai nesuvaldinta arba pervaidinta, gali pavirsti komedija. Čia suminėtos dramų — tragedijos šio pavojaus, bent stambmenose išvengė, o komedija blykčiojo ir visai neblogomis savo spalvomis.

Tolimųjų svečių dovana

Teatro festivalį užbaigė tolimiausias svečias — Los Angeles dramų sambūris atvežęs Anatolijaus Kairio tragiškos "Šviesa, kuri užsidegė" premjerą. Šiame simboliniame veikale, sujungęs realų gyvenimą su vizija, autorius iškelia laisvės ir mirties problemą. Realiajame gyvenime matome sužeistą partizaną, o vizijoje matome nusikaltėlius, ieškančius ir prašančius šviesos (laisvės), kad jie galėtų išsivaduoti iš savo nusikaltimo. Partizanui sušunkant "laisvės!", užsidega šviesa, bet už tai jis pats turi mirti. Veikalas perkrautas idėjomis, vietomis tos pačios idėjos net per daug kartojamos ir išaiškinamos.

Visame spektaklyje jautėsi Dailios Mackialienės stipri režisūros ranka. Pasitelkdama vaizdinius ir garsinius simbolius, ji čia įnešė apšviatę šviežumo ir naujumo. Dail. Algio Zaliūno scenovaizdis, puikiai atvaizduojas miško ir rūmų griuvėsių kontrastą, savo sugestyvumu dar paliko vietos ir žiūrovo vaizduotei. (Juk medžiui atvaizduoti, nebūtinai reikalinga, kad ant jo šakos kabotų žali lapai!).

Užbaigos mintys

Pamačius visus vaidinimus (tik neteko matyti "Keturių keliauninkų" (Mukelta) 6 psl.)

Vaclovas Ratas

"Karunokdju"

(Iš parodos Philadelphiaje, nuotr. V. Gruzdžio)

AGNĖ LUKŠYTĖ

KVIETIMAS MŪZAI

O paslaptį gijoji mūza!
Net kėrai iš kažkur ateini —
Randi mane nepasiruošusią
Tinkamai Tave sutikti...
Ir išeini.
Palikdama tik asaras...

Prieš atvykdamą, duok ženklą:
Vos girdimu laukinio karvelio burkavimu.
Ar gūžiais lykdievės klyktelejimais:
Gal miško užmo prislopintą gegutės kukavimu
Ar pietų vėjelio juntamais pūstelejimais.

O išsiilgtoji deive!
Esi laukiama, kaip įstabioji vizija.
Sparnuotus svajonių žirgus pakinkius į vežimą,
Išsiųsi pasiuntinę Fantaziją
Tavęs parvežti.

Prašau, priimk kvietimą be dvejones.
Išritensiu rąsalo mėlynumo kilimą.
Ištikimos palydovės Melancholijos padedama,
Kad nesusižeistum į dygį sielos gilumą
Basųjų kojų.

O brangiausioji viešnia!
Paauksiu dūzgiančias bites
Tau liepžiedžiais kilima išbarstyti:
Sukviesiu ten šmaikščias kregždes,
Is upių smilties nulipdyti sostui.

Pienių pūkais aš jį išklodu,
Išpinsiui atramą nūsturtomis.
Piemenėlius suauksiu iš pievų,
Ant kilimo juos pustačiu susodinsiu.
Kad, man pamojus, uždūduotų.

O, prakliniausią karalienę!
Suklupsiu prieš sostą, šydų apsigausiu,
Nesgi trapusis Tavo žvilgsnis.
J kaimiškai stambų mano veidą užsigaity...
Klausysiuos tik, ar neartėja žingsniai...

Melancholijai pranešus Tavo atvykimą,
Ir baltom kojom kilime sušvitus,
Tuo sustabdysiu dūdeles,
Kad Tau lyros stygas palietus pirštais,
Niekas nedrumsų mano dvasios...

Manoji mūza,
Gavus kvietimą, skubiai atvyki.
Nes piemenėliai gali užsnūsti,
Nasturtų žiedai nuvesti,
O pienių pūkelius nupūsti vėjas.

V. K. Jonynas Žibintas (Nuotr. V. Maželio)

TARPE PASAKOS IR TIKROVĖS

Clevelando "Keturi keliauninkai" Chicagoje

PETRAS JANULIS

— — —

gyvenimiška, kai jau buvo pasiekta beveik realistinė svajonių šalis. Reikia, kad žmogus tikėtum, kas vyksta scenoje, o jei tave akortai įtikina, tai ir pasaka lieka tikrove, bet jei neįtikina, tai ir tikrovė lieka nereali.

Vaikai ir didieji

Ir tos pasakos sutikroviniame, manytume, visi vaikai buvo patys stiprieji. Be abejo, ir jie nevisi lygūs, bet nenaudėlis vaikas Arvis, (Ramūnas Švarcas) buvo jau tikrai labai arti tikrovės. Ir mažiau- kai paršiuokai Lilija ir Danutė

Pasaka ir tikrovė

Vaidinimas daugiau pritaikytas vaikams, ne visai mažiems, todėl, kur vaidino vaikai, jie nebūtinai suvaidino už didžiulius, nes jiems nereikėjo kurti ypatingų charakterių, jie suvaidino vaikus, kokiais jie patys yra, išimtinai buvo natūralu ir gražu, nes vaikams žaisti ir išdykauoti įprasta. Didieji gi privalejo sukurti jau vienokį ar kitokį vaidmenį ir todėl turėjo įsigilinti į vaidmenį. O tai niekam nėra lengvas uždavynys. Tačiau Vaidilos teatro žmonės moko būti indėnais, kiaučių ir velnių karaliais ir bobutėmis. Ir tenka pasakyti, kad jiems blogiau, išskyrus vaikus, išėjo ten, kur jie turėjo vaidinti jau ne pasakos, o realaus gyvenimo žmones. Taip atrodė paskutiniame veiksmo, kuris išėjo migločiau sias iš visų veiksmų ir, reikia manyti, jei pats vėlonis autorius būtų turėjęs progos savo kūrinių pamatyti scenoje, jis gal būtų padaręs čia pakeitimų. Mažajam žiūrovui, be abejo, labiausiai patiko indėnų žemė, gi suaugusiems tikriausiai besiočių šalis, nes čia buvo nemaža idomių ir samojingų, kartais mažajam žiūrovui ir nepagaunamų scenų. Visa pasaka buvo konkreti. Nepaisant svajonių šalies ieškojimo, viskas atrodė įtikima ir natūralu, tik mažiau ir už tai, kad taip vieningai visi

vaidina drauge, apjungdami visas generacijas, kas turi milžiniškos auklėjamosios reikšmės. Režisierius Petras Maželis parodė daug išradimo, ne tik režisuodamas, bet sukurdamas dekoracijas, choreografiją, kostiumų eskizus. Dekoracijos buvo skoningos ir ypač jos buvo reikšmingos, ryškinau nelabai jau ryškų išsivajotosios žemės vaizdą. Spektaklį tenka vertinti palankiai, ypač linkėtina tam, didžiųjų ir mažųjų kolektyvui ir energingam režisieriui nebijoti vargo ir darbo, statant naują veikala.

Teatro simpoziumas ir Reginos Jautokaitės tapybos parodos atidarymas įvyks gruodžio 15 d. (sekmadienį) 3 val. popiet "Draugo" redakcijos patalpose. Simpoziumo temoj bus liečiama tik ką praėjusio Teatro festivalio ir aplamai mūsų scenos meno problemos. Simpoziumui, kuriame dalyvaus St. Pilka, Balys Chomskis ir Darius Lapinskas, vadovaus Česlovas Grincevičius.

Reginos Jautokaitės dailės parodoje bus išstatyta daugiau kaip 20 jos naujausių tapybos darbų. Kaip žinome, pastaraisiais metais dailininkė yra dalyvavusi vi soje eilėje grupinių mūsų dailininkų parodų. Ši bus pirmoji jos vienos tapybų individuali paroda. Simpoziumą ir parodą rengia ateitininkų meno draugija "Satrija". Visuomenė kviečiama atsilankyti.

Kauno muzikiniame teatre atnaujinta J. Karnavičiaus opera "Grażina". Režisavo Stasys Dau- tartas (prieškariniuose tos ope- ros spektakliuose dainavęs ope- ros chore). Diriguoja Stasys Do- markas. Dekoracijas sukūrė dail. Liudas Truikys, irgi to paties te- atro dekoratorius, veteranas iš Lietuvos nepriklausomybės laiku.

LIETUVIŲ, LATVIŲ IR ESTŲ MOKSLININKŲ SUVAŽIAVIMAS

Kelių dienų susitikimas Maryland universitete

JUOZAS PRUNSKIS

Pirma Baltijos tautų studijų konferencija Maryland universiteto rūmuose sutraukė daug dešimčių profesorius, lektorių iš įvairių šio krašto universitetų ir daug intelektualų, redaktorių ir kt. iš įvairių JAV miestų, kur yra didesnės baltiečių kolonijos.

Tikrovės pagrindas tolimesnei veiklai

Konferencija iškilmingai atidaryta lapkr. 28 d. ryto. Sveikinimo žodį pasakė Maryland universiteto kolegijos vicedekanas dr. St. Drazek, džiaugdamasis, kad jų mokslo židinys surašytas šios studijų dienos.

Pradėdamas pirmininkauti bendrai sesijai, prof. S. Vardys pasidžiaugė dabar mūsų turima studijų laisve ir pabrėžė, kad čia suvažiuoju lietuvių, estų, latvių intelektualų atstovai ne prarasto pasaulio atkurti, o suprasti gyvenimo ir istorijos prasme, duodant tikrovės pagrindą mūsų tolimesnei veiklai.

Pabaltiečių mokslininkų uždaviniai

Pagrindinę paskaitą apie pabaltiečių mokslininkų uždavinius skaitė Maryland univ. prof. Lejins. Priminė išvijos šventą pasiuntinybę savo tautų atžvilgiu. Negalime šiandien okupantui priešintis partizanų būdu. Mes mažai kuo tegalime prisidėti prie komunizmo griuvimo Sovietų Sąjungoje. Bet Vakarų demokratijos gali prisidėti prie Baltijos išlaisvinimo, kaip jos prisidėjo prie Afrikos išlaisvinimo. Pabaltijo elitas turi patikslinti daugelį komunistų skelbiamų informacijų. Pabaltiečių visuomenė yra parodžiusi neįtikimą sugėbimą susiorganizuoti.

Neturime užmiršti, kad prie 1918 m. laisvės šiuos kraštus privėdė jų šviesuomenės ideologija. Atstatyta Baltijos kraštų laisvė niekuo taip išskirtinai nepasizymėjo, kaip savo išplėstu auklėjimu ir mokslinimu. Jei iki šiol išvija nedaug šia visa kryptimi yra padarėsi, tai dėl to, kad ne visada pabaltietiškas argumentas buvo pateiktas laiku atitinkama forma.

Iš vispusiškai informuotos pozicijos

Baltijos kraštų išvija dažnai galvoja dar tomis sąvokomis, kurias susidarė išvykdam iš savo kraštų. Bet per 20-30 metų iškilio nauji dalykai, atsirado plyšys tarp anų sąvokų ir faktinės padėties. Užtat svarbu turėti instituciją, kuri sektų faktinę padėtį, kad kovotojai dėl pavergtų Baltijos tautų laisvės būtų reikiamai informuoti, galėtų atremti Sovietų propagandą ir darytiėjimus iš pozicijos, sudarytos iš turimų informacijų, ir reikia informacijų ne vien iš politinės, bet ir iš ūkinės, kultūrinės ir kitų sričių. Todėl šitokia konferencija ne tik labai svarbi, bet iš dalies net pavėluota. Jos išvada turėtų būti sudarymas pastovios institucijos Baltijos valst. padėčiai stebėti ir tirti.

Pirma sekcijos sesija

Pirmame darbo posėdyje buvo svarstomas tautinis klausimas ir komunizmas Baltijos kraštuose. Sesijai vadovaujantis prof. dr. Vardys pažymėjo, kad bolševikų okupacija atnešė į Baltijos kraštus konfliktą tarp vietinės tautinės ideologijos ir okupantų atneštinės — komunizmo.

Savo paskaitoje R. Taagepera informavo apie Sovietinį centralizmą ir tautinę kryptį Estijoje.

Kai 1940 m. žygiavo raudonoji armija į Estiją, estų komunistai tikėjosi daugiau autonomijos. Vietiniai komunistai buvo besu-

darą savo Estijos konstituciją, tačiau Maskvos įgaliojimas tą projektą išmėtė, o paėmė Ukrainos sovietinę konstituciją ir tik "Ukrainos" vardą pakeitė Estija ir štai — Estijai konstitucija.

Vietiniuose komunistų sluoksniuose atsirado opozicijos ir ne vienas jų buvo nušalintas Maskvos valymo. Ilgainiui į raktines pozicijas Estijoje buvo įvesti Maskvos auklėtiniai. Vietiniai komunistai išsilaiko žymesnėse pozicijose tik tiek, kiek maskviečiams reikalinga žmonių, gerai mokančių estų kalbą.

Pirmas estų kompartijos sekretorius yra tipingas Maskvos auklėtinis. Jis net savo vardą savo laiku vartojo rusiškai formoje.

Prelegentas išvardino visą eilę estų pareigūnų, įrodė, kad pirmasias vietas kilo Maskvos auklėtiniai ir būdavo nušalinami tie, kurie imdavo reikštingesnius tautinių atspalvius.

Baltijos kraštų studijų dienų dalyvių grupė vienos sesijos metu. Iš lietuvių pirmame suole kairėje matyti red. J. Prunskis.

Nuotr. Z. Vaitužio

Kietos varžybos tarp Maskvos ir vietinių.

Prelegentas mano, kad Estijoje padėtis keisis. Maskvos auklėtiniai Estijos vadovaujančiuose postuose sensta, laikas juos nušluos. Naujoje kartoje maskvinės įtakos pradeda blėsti. Netgi komunistuose ryškėja nuotaikos prieš Rusiją. Maskva linkusi pradėti raktines pozicijas įvesti rusus, bet tai Estijoje nepopuliariau, sutinka opoziciją net tarp vietinių komunistų ir Maskva privers ta tą posūkį siaurinti.

Kultūriname gyvenime ima daugiau iškilti estų tautiniai bruožai, pvz. poetinėje kūryboje, dailėje (— liaudies motyvai). Kultivuojamas kultūrinis bendras darbiavimas tarp pabaltiečių, kas veda į tautinių idėjų stiprinimą ir ką stengiasi Maskva apvaldyti.

Kai kurios estų mokyklos ir teatrai iš centro kontrolės perėjo į respublikinę kontrolę. Plečiami prekybos santykiai su Suomija, Vengrija.

Estų kompartija norėtų būti daugiau autonomiška, bet Mask-

vos igulos tą prilaiko. Po Stalino mirties vis dėlto stiprėja autonominė kryptis, ir ji, esant palankioms aplinkybėms, gali išsiplėsti, kaip tai buvo Čekoslovakijoje. Bet tarp estų komunistų nėra Dubčekų. Jei toks atsirastų, dabar jis būtų sutriuškintas.

Dr. T. Remeikio paskaita

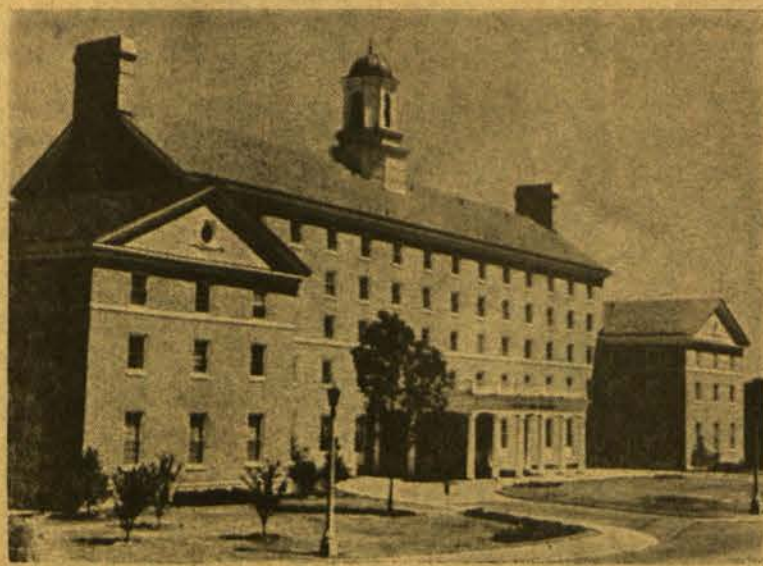
Dr. T. Remeikis kalbėjo apie centralizmo ir respublikinės autonomijos kryžavimą Lietuvoje. Per 50 m. Maskva stengėsi viską centralizuoti savo įtakon, integruoti. O vis dėlto tautinis, respublikinės autonomijos jausmas yra paaugęs Lietuvoje.

Tą galima išaiškinti atsiradimu gausios intelektualų — sluoksnio, kuris ima savarankiškai galvoti.

Salygos, kurios leidžia okupuotoje Lietuvoje ryškiau reikštis tautiniam, respublikiniam jausmui yra:

1) Tautybių, respublikų ateities Sovietuose, ypač kas liečia jų asimiliacijos greitumą, nėra galutinai apspręsta, tas palieka plyši tautiniams, respublikiniams polinkiams reikštis.

2) Kremliaus vadovybės krizė (Stalino mirtis, destalinizacijos paskelbimas, Chruščiovo nušalinimas) duoda progų tautiniam

Marylando universiteto (netoli Washingtono, D. C.) rūmai, kuriuose lapkr. — gruodžio 1 d. vyko Baltijos kraštų studijų dienos.

Tai vyko todėl, kad Lietuvos kompartija ilgai išstengė paruošti savus kompetetingus partijos ir valstybės biurokratus.

Lietuvos susovietinimo komisija

Kremliuje buvo sudaryta Lietuvos sovietizacijos komisija, kuriai vadovavo Suslovas. Kada būna okupuotos Lietuvos šventės, dažnai atkvieta Kremliaus atstovai Suslovas. Lietuvos kompartijos narių apie pusę yra išėję vidurinio inteligentų procentas, kaip visos Sovietų Sąjungos kompartijoje, kur žymesnis procentas fizinį darbą dirbančių.

Dr. Vardys pabrėžė, kad nėra įtikinantis dalykas, jog Sniečkus ir Lietuvos kompartijos vadovybė daug paisytų tautinių reikalų. Jie yra Maskvos įrankiai.

Švietimas Baltijos valstybėse

Popietinėje sesijoje SSSR studijų instituto New Yorke patarėjas J. Pennar kalbėjo apie švietimą Baltijos valstybėse. Pažymėjo, kad daugelis mokytojų pasirošimą turinčių dirba kitų sričių tarnybose. Aukštąjį mokslą einančių skaičius dabar, palyginus su 1939-1940 m., yra padidėjęs 3-4 kartus. Studentų pasirinkimas mokslo sričių atspindi industrializacijos pastangas. Yra kursų, kurie Baltijos valstybėse jau dėstomi rusų kalba. Net egzaminai yra įvairiuose universitetuose laikomi rusų kalba. Vilniaus universitete lietuvių 80 proc., bet Latvijoje rusų studentų skaičius paaugo iki 32 proc. Daug kur studentų skaičius Baltijos valstybėse auga didesniu tempu negu patalpos ir negu profesūros personalas. Okupantų spauda tarpais kaltina studentus dėl "nacionalistinių nonsensų".

Lietuvoje 1.000-čiui gyventojų yra 162 televizijos priimtuvai. Latvijos gyventojai turi aukščiausią pajamų kiekį iš visų Baltijos gyventojų. Lietuvių pajamos yra net mažesnės negu estų.

Politinė socializacija Baltijos valstybėse.

Gintis Procuta informavo apie okupantų politinės socializacijos pastangas Lietuvoje, ypač mokyklose.

Jeigu sovietų politinė socializacija būtų buvusi sėkminga, jos intensyvumas natūraliai turėtų

DEKORAVIMAS IS VIDAUS IR IS LAUKO Kilimai ir apmušti baldai valomi.

Kreiptis į: J. RUDIS — Tel. CLiffside 4-1050

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ ir kitus kraštus

P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Av. Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

MOVING

Apdraustas perkraustymas Įvairių atstumų.

A. VILIMAS

823 WEST 34th PLACE
Telef. — FRontier 6-1882

Lietuvių grupė Baltijos kraštų studijų dienose Marylando universitete, pasibaigus vienai studijų sesijai. Matyti dr. T. Remeikis, prof. S. Vardys, kun. V. Bagdanavičius, kun. dr. J. Prunskis ir kt.

Nuotrauka kun. V. Pugetvičiaus

mokyklas siaurinamas, kas iššaukia nusivylimą jaunime, kuris verčiamas tenkintis menkesne darbo sritimi, o ne aukštojo mokslo profesija, kurios jie trokšta. Dėl to iš jaunimo pasigirsta balsų, kurie reiškia nusivylimą okupantų propaganda.

Atsakydamas į Vasaičio klausimą, J. Pennar pažymėjo, kad Baltijos aukštųjų mokyklų lygis yra toks pat kaip ir Sov. Sąjungos. Kas liečia patiriamuosius mokslus, tų mokyklų lygis panašus į Vakarų, tik socialinių studijų sritis už geležinės uždangos praskiesta marksizmu.

Diskusijose iškeltos mintys

Rusai Baltijos valstybėse turi mokyklas dėstomąją rusų kalbą, tačiau baltiečiai tremtiniai Sovietų Sąjungoje tokių mokyklų neturi.

Kompartijos liudijimas yra reikalaujamas, stant į aukštąją mokyklą. Daugelis įsirašo į komсомолą, kad lengviau galėtų eiti į mokslo. Priimti į universitetą, daugelis traukiasi iš komсомоло ir dėl to komсомоло spauda-rašymus.

je būna raginimai, kad įstoję į universitetą ir toliau privalo pasilikti aktyvūs komсомолcai.

Maurice Hindus aprašo vieną Baltijos kraštų studentą, kuris buvo įsitikinęs savo sovietinės valstybės suverenumu. Jis bandė Maskvoje įeiti į JAV pasiuntinybę. Jį sulaukė rusų sargybinis. Studentas protestavo, aiškindamas, kad jis yra pilietis vienos "laisvos sovietinės" Baltijos valstybės. Tačiau rusas buvo nepalenkiamas, studento į JAV pasiuntinybę neleido, ir taip išblaskė propagandos sukurtą nepriklausomybės vaizdą studento sąmonėje. Dr. Remeikis atkreipė dėmesį, kad marksizmas — leninizmas, tvirtina, jog kai bus pasiektas komunizmas, dialektinis procesas jau bus baigtas. Tačiau gyvenimas rodo, kad taip nėra. Ir todėl marksizmas — leninizmas tam tikru atžvilgiu pats save paneigia gyventojų sąmonėje.

Red pastaba. Sekančiuose kultūros priedo numeriuose tęsime Baltijos kraštų studijų darbų ap-

KILTY'S

RESTORANAS ★ 4545 W. 95th St.
Telefonai GA 4-5800 ir BE 8-5585

Uždarytas laike pertvarkymo-pagražinimo. Yra atdaras tik grupėms, parengimams, vestuvėms, krikštynoms ir kitoms progoms.
Teiraukitės nuo 11 val. ryto iki 11 val. vakaro.

ARTESIAN Restoranas

2432 West 63rd Street, VIL ATIDARYTAS.

Visa nauja ir gražu, kaip viduje taip ir iš lauko.

Kviečiame senus ir naujus draugus atsilankyti.

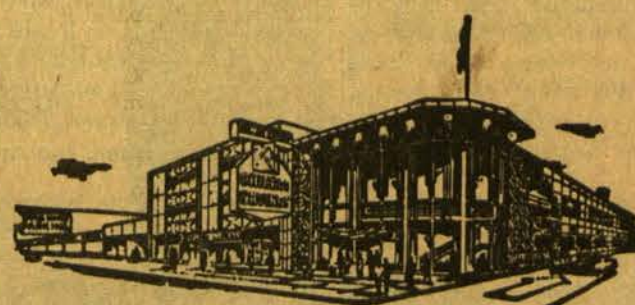
Telef. — 436-4622 arba 436-4623

Kurkite geresnę ateitį

Išjunkite į CHICAGO TAUPYMO BENDROVĖS Taupytojų Praturtėjimo Planą! Pasirinkite Jums tinkamiausią Mėnesinį Taupytojų Praturtėjimo planą iš žemiau nurodytos lentelės sudarytos pagal dabar taupymo knygelėse mokamus 4¼%. Pradėkite taupyti dabar geresnei savo atečiai.

Štai mėnesinė TAUPYMO LENTELĖ:

MĖNESINĖS SĄTAUPŲS		MĖNESINĖ TAUPYTOJŲ PRATURTĖJIMO LENTELĖ										
2 YRS.	4 YRS.	6 YRS.	8 YRS.	10 YRS.	12 YRS.	14 YRS.	16 YRS.	18 YRS.	20 YRS.			
\$10.00	\$252.13	\$524.08	\$833.30	\$1,167.46	\$1,534.51	\$1,937.70	\$2,380.57	\$2,867.04	\$3,401.40	\$3,988.36		
20.00	504.26	1,058.16	1,666.59	2,334.91	3,069.02	3,875.39	4,761.14	5,734.08	6,802.80	7,976.72		
30.00	756.39	1,587.25	2,499.89	3,502.37	4,603.53	5,813.09	7,141.71	8,601.12	10,204.20	11,965.08		
40.00	1,008.53	2,116.33	3,333.18	4,669.82	6,138.04	7,750.78	9,522.28	11,468.16	13,605.60	15,953.43		
50.00	1,260.66	2,645.41	4,166.48	5,837.28	7,672.55	9,688.48	11,902.85	14,335.21	17,007.00	19,941.79		
60.00	1,512.79	3,174.49	4,999.78	7,004.73	9,207.06	11,626.17	14,283.42	17,202.25	20,408.40	23,930.15		
70.00	1,764.92	3,703.58	5,833.07	8,172.19	10,741.57	13,563.87	16,663.99	20,069.29	23,809.80	27,918.51		
80.00	2,017.05	4,232.66	6,666.37	9,339.65	12,276.08	15,501.56	19,044.56	22,936.33	27,211.39	31,906.87		
90.00	2,269.18	4,761.74	7,499.66	10,507.10	13,810.59	17,439.26	21,425.13	25,803.37	30,612.59	35,895.23		
100.00	2,521.32	5,290.82	8,332.96	11,674.56	15,345.09	19,376.95	23,805.70	28,670.41	34,013.99	39,883.59		

TURTAS SIEKIA VIRŠ \$90,000,000.00

JOHN PAKEL, President

5¼%

Certifikatų sąskaitos
Certifikatai išduodami tiksliai
būti \$8000. Pelnas mokamas
kas šeši mėnesiai.

4¾%

Ant visų knygelėlių
sąskaitų

Štai NARIAMS TEIKIAMAS Mūsų PILNAS PATAIRAVIMAS:

- * Vacation Club
- * College Bonus Savings
- * Home Mortgage Loans
- * Home Improvement Loans
- * Christmas Club
- * Insured Family Savings
- * Notary Public Service
- * Free community rooms for your organiz'n meetings
- * Cash checks and pay all family bills with our spec'l money order checks. No service charge to members
- * Sell & redeem U.S. Bonds
- * Two large free park'g lots
- * Save-by-Mail Kits
- * Travelers Checks
- * Safe Deposit Boxes

Chicago Savings and Loan Assn.

6245 SO. WESTERN AVE.

TEL. GR 6-7575

HOURS:

Pirmad. .... 12:00 P.M. - 8:00 P.M.
Antradi. .... 9:00 A.M. - 4:00 P.M.
Trečiadi. .... Uždaryta visa d.
Ketvirtadi. .... 9:00 A.M. - 8:00 P.M.
Penktadi. .... 9:00 A.M. - 8:00 P.M.
Šeštadi. .... 9:00 A.M. - 12:30 P.M.

Prie Jono Rugio kapo

Vėl netikėtai Chicago Kazi-
mierinėse išdygo naujas kapas,
priglaudes didelį mūsų kultūri-
ninką prof., chemijos inžinierių
Joną Rugį. Jis mirė staiga, lapk-
ričio 24 d., sekmadienį, tėvų ma-
rijonų vienuolyno salėje, Gajos
korp. narių susirinkime, besida-
lindamas įspūdiškai iš savo ke-
lionės po Suvalkijos trikampį,
kur buvo nukeliavęs š.m. vasa-
rą. Ten, Suvalkų miesto kapinė-
se aplankė savo senelių bei pro-
senelių kapus, o prie Balstogės
savo motinos tėviškę. Tas pasa-
kojimas lietė lietuviams priklaus-
ančias ir lietuvių gyvenamas, že-
mes. Mirtis tą pranešimą nutra-
kė. Tame susirinkime dalyvavusių
kelių dešimčių gydytojų paga-
lba nebeįėjė atgaivinti jo širdies
plakimo. Pasakojama mintis liko
nebaigta...

Užtat ir lapkričio 26 d., atsi-
sveikinant su velioniu prie jo kar-
sto, buvo neįmanu tikėti, kad jo
jau nėra gyvųjų tarpe. Kaip tik
to atsisveikinimo metu 7-8 val.
vakare ir jis turėjo dalyvauti Lie-
tuvų istorijos draugijos valdybos
posėdyje, kuriame turėjo būti
svarstoma eilė klausimų, nebaig-
tų svarstyti ankstesniame po-
sėdyje ir kuriems velionis buvo
pasiruošęs lapkričio 26 d. po-
sėdyje pasiūlyti savo sprendimus.
Posėdis neįvyko. Jis įvyks jau pro-
fesorius. Jonui Rugiui nedalyvau-
jant.

Gyvenimo kelias

Įnž. Jonas Kazimieras Rugis
buvo gimęs 1901.11.4 d. Švėkšno-
je, Tauragės apskr. Gimnazijos
mokslus pradėjo 1911 m. Palan-
gos progimnazijoje, bet juos bai-
gė tik 1920 m. Vilniuje, nors
prieš tai, I-o pasaulinio karo vie-
sulo iš Lietuvos išmestas, mokė-
si ir Mogiliavo gimnazijoje. 1921
—1924 m. mokytojavo Švėkšnos
Saulės d-jos gimnazijoje, dėsty-
damas joje lotynų kalbą ir isto-
riją. Aukštuosius mokslus studi-
javo Belgijoje, kur 1928 m., Gen-
te, gavo chemijos inžinieriaus di-
plomą. Grįžęs į Lietuvą, trejus
metus tarnavo prekybos departa-
mente ekspertu chemiku.1938-39 m.
dirbo mokslinio tyrinėjimo dar-
bą Energijos komitete, domėda-
masis Lietuvos elektrifikacijos ir
cemento fabriko statybos klau-
simais. Buvo pakviestas dėstytoju
į Lietuvos universitetą, bet atsi-
sakė. 1940-44 m. buvo Kauno

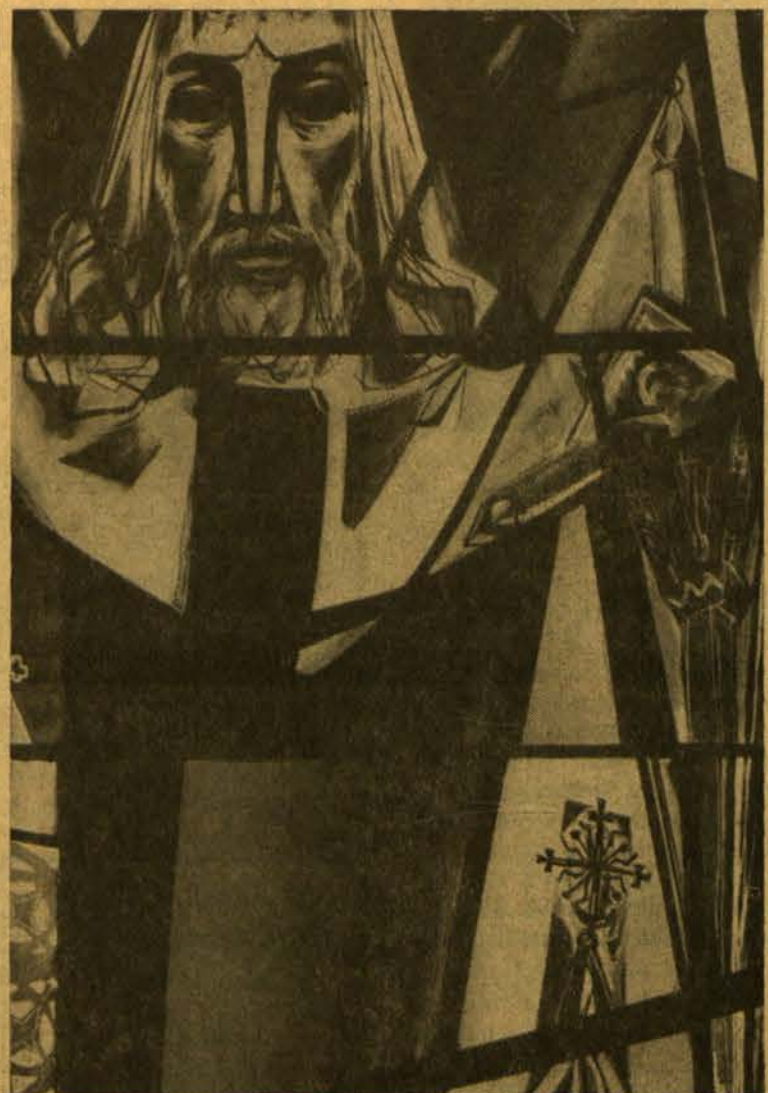

A. a. dr. Jonas Rugis

Aukštesniosios technikos mokyk-
los dėstytojas ir vicedirektorius.
1944 metais, pasitraukęs iš Kau-
no, kelis mėnesius vėl mokyto-
javo Švėkšnos gimnazijoje. Atsi-
dūręs tremtyje, Scheinfeldo lie-
tuvų stovyklos gimnazijoje dės-
tė chemiją. Greta to, buvo dar-
gi Scheinfeldo lietuvių komiteto
vicepirmininkas, o vėliau UNR-
RA ir IRO dalinių Tettage,
Konstancoje ir Ebengene admi-
nistracijos valdininkas. 1948 m.
dalyvavo tarptautinėje IRO kon-
ferencijoje Šveicarijoje, Gvatt
vietovėje. Apie darbą su UNR-
RA ir IRO velionis paskelbė sa-
vo atsiminimus "Tautos Praei-
ties" 7-8 knygoje. 1949 m. at-
vykęs į JAV dirbo įvairių pramo-
nės laboratorijų tyrimams, gi nuo
1958 iki 1965 m. profesoriavo Ri-
ver Forest vietovėje esančiame
Rosary College. Paskutiniaisia me-
tais dirbo American Medical As-
sociation vaistų departamente,
kaip Europos kraštų mokslinės
literatūros vertėjas ir analizato-
rius.

Plačių pažūrų žmogus

Nors buvo baigęs tiksluosius
mokslus, kur jo specialybinius
darbus riboja fizikos bei chemi-
jos formulės, gyvenime linko
prie humanistikos bei filosofijos
ir pasireiškė kaip gabus pedago-
gas. Lietuvoje paruošė ir išleido,
Technikos mokyklai kuro tech-
nologijos vadovėlių. 1956 m. Chi-
cagoje išleido Švėkšnos monogra-
fiją, kurioje nušvietė savo tėviš-
kės praeitį. Bendradarbiavo tech-
nologijos, bendrais organizaci-
nais bei visuomenės aktualiais,
o taip pat ir Lietuvos istorijos
klausimais Tautos Ūkyje, Gele-
žinkelinyje, XX Amžiuje, Tech-
nikos Žodyje, Aiduose, Ateityje,

V. K. Jonynas
Brooklyne.

Detalė iš vitraizų Franciskonų vienuolyne,
Nubr. V. Maželis

Drauge, Sėjoj, Naujienose, Tau-
tos Praeityje ir kit. Lietuvių pro-
fesorius draugijoje buvo vicepi-
mininkas ir Lietuvos Universite-
to monografijai parengti komisi-
jos sekretorius. Veikliai dalyvavo
ALIAS darbuose. Priklausė JAV
Universitetų profesorų sąjungai.
Buvo vienas Lietuvos Istorijos
draugijos steigėjų ir ilgalaikis tos
draugijos valdybos narys, — pas-
taruoju buvo LID vicepirminin-
kas. Kilus būtinumui tai draugi-
jai turėti savo antspaudą, prof.
J. Rugis parengė josios projektą.

Isigilijimas į gyvenimo filoso-
fijos problemas darė jį dideliu to-
lerantu. Jis ir spaudoje, nebijojo
polemikos, jei jį galėjo patarnau-
ti kieno nors apgyntui, bet tai
darė taktiškai, švelniai, kad sa-
vo pasisakymais neužgautų žmo-
gaus. Jis stengėsi nesmerkti net
ir kitų jau seniai pasmerktųjų. Jis,
pvz. diskusijose dėl kun. F. Juce-
vičiaus rašinio "Lietuviškos bui-
ties mitai" (Ateitis, 1966, VI) gi-
na teisę kiekvienam žmogui lais-
vai pareikšti savo nuomonę ir
pabaigoje rašo: "Ne davinėkime
ar atimnėkime vieni kitoms lie-
tuviškumo diplomus, bet eikime
dėl pasireiškiančių nuomonių
skirtumų į platesnius dialogus..."

nio konservatyvizmo sąjūdžius?
Daugiau naudos būtų Amerikai,
jei vienas kitas pajėgesnis ir jau
nesnių mūsiškių prisiveržtų į le-
gislatūros vietas, į spaudos ir te-
levizijos kanalus.

Kodėl negalėtų patarnauti A-
merikai mūsų patirys, sukauptos
ilgame istorijos bėgyje, sakysim,
kad ir ginant savo moralinį, prin-
cipinį integralumą. Juk ir mes
buvom bandomi įvairių kraštu-
tinių, gal ne tuo būdu ir ne
ta pačia forma, tačiau suradome
savąjį gilesnį kelią. Jeigu tą in-
tegralumą dar išlaikome čionai
ir ten, krašte, ar amerikiečiams
nebūtų iškalbus mūsų atsakymas
į dabartinį jo rūpestį, netikru-
mą, pasimetimą?

Kas iš mūsų turėtų būti ora-
kulis amerikiečių visuomenėje?
Jau turime nemažą akademikų,
dirbančių įvairiose pozicijose ir
universitetų auditorijose? Ar
daug kas jų panaudoja progas
perduoti savo patirtis, gautas iš
savo šeimų ir iš mūsų intelek-
tualinių ugdymų organizaci-
jų? O būtų girtina drąsa kalbėti
laisvės krašte, pažįstant
jo mentalitetą ir turint jautres-
nį bendros atsakomybės pajauti-
mą.

Jau verčiame į anglų kalbą sa-
vos beletristikos geresnius kū-
rinus. Ar nebūtų laikas, kai A-
merika darosi atviresnė rūpestiui
ir klausimui, kaip susirasti teisin-
gesnį kelią, verstį ir mūsų filoso-
fų bei pedagogų raštus?

NAUJOS PLOKŠTELES

• LIETUVOS NEPRIKLAU-
SOMYBES 50 METŲ PAMIN-
JIMUI PRISIMINTI: Pulkim
ant kelių; Marija, Marija; Šven-
tas, Šventas; Malda už tėvynę;
Lietuvos himnas Graži tu mano
tėvyne; Mano malda; Palikta ša-
lis; Kur giria žaliuoja; Nemunas.
Išpildo solistai ir parapijų chorai.
Kalbos prel. Kemežio, vysk. V.
Brizgio, St. Bačkio ir kit. Stereo,
bet galima naudoti ir mono, kai
na 5 dol. Išleido dr. J. Stukas
per Eurotone Int. Ltd.

• LIETUVIŠKOS GIESMĖS.
Giesmės į Siluvos Mariją, Varpas
kad būčiau, Tėve mūsų, Sv. Ka-
zimierai, Sveika Marija, Gaile-
tingoji Marija, Sveika Marija, Mo-
tina Dievo, Mano malda, Iš šios
mūsų žemės, Skaisčiausioji Marija,
Kad širdį tau skausmas, Jėzau
pas mane ateiki. Išpildo sol. A.
Brazis, L. Stukas su žibuoklių
moterų oktetu, akompanuojant
A. Kačanauskui. Stereo, bet gali-
ma naudoti ir mono, kainą 5
dol. Išleido dr. J. Stukas per Eu-
rotone Int. Ltd.

• Janinos Lūstikaitės ARI-
JOS IR DAINOS, Dainavimą pa-
lydi Sinfonica Romana orkest-
ras, diriguojamas Edoardo Brizio
(Roma). Vienoje plokštelės pu-
sėje duodama solo įdainavimai
šių kompozitorių kūrybos: Fr.
Chopino, Aleks. Kačanausko, J.
Tallat-Kelpšos, Br. Budriūno ir
V. Jakubėno. Antrojo pusėje —
arijos iš Fr. Cile, Arrigo Boito,
Georges Bizet, Giacomo Puccini
ir Alfredo Catalani operų.

žemė. Tegul ji jam būna gera
it jo numylėtos tėviškos žemės,
kurioje ilsisi jo tėvas dr. Juozas
Rugis, mūsų tautinio atgimimo
veikėjas, aušrininkas, varpinin-
kas.

J. Dainauskas

Brolių Sharkų Restoranai ir Cocktail Lounges —
SHARKO'S WEST, 6301 W. 63rd Street
Telef. — **LUDLOW 6-3636**

SHARKO'S EAST, 7840 S. Western Ave.
Telef. — **PROSPECT 6-6644**

Vidaus vaizdas modernaus ir ištaigingo baro, SHARKO'S WEST
Abiejuose restoranuose puikios vėdinamos salės tinkamos
vestuvėms ir kitokiems rengimams. Skanus valgis, vietos ir
užsienio gėrimai.
Savininkai Jurgis ir Geraldas Šarkos

ŠV. ANTANO GIMNAZIJA

LIETUVIAI TĖVAI, BRANGINKIT ŠIĄ GIMNAZIJĄ,
KOL JI YRA. JOS ATETIS JŪSŲ RANKOSE.

KENNEBUNKPORTE, MAINE,

SU VISOM AMERIKOS GIMNAZIJŲ TEISEM.

Išsinamas pilnas į kolegijas paruošiamųjų gimnazijų kursas.
Oficialiai dėstoma lietuvių kalba. Savaitėje pamokų tiek pat, kiek an-
glų kalbos. Duodami kreditai.
Veikia jaunimo organizacijos, pūnselejami sportai. Duodama lietuviške
gyvenimo pasaulėžiūra. Mokiniais šviesti kviečiami liet. rašytojai,
muzikai, solistai, dailininkai.
Dėsto 20 mokytojų bei instruktorių. Pati gimnazija padeda mokiniams
istoti į kolegijas.
Mokiniai gyvena bendrabuty.
Atlyginamas visiems prieinamas.
Atsižvelgiama į kiekvienos šeimos padėtį.
Ankssti registruokite mokinius 1969-1970 m.
Priimami berniukai baigę 8 skyrius.

Informacijos ir registracijos reikalais rašykite:

Rev. Rector
St. Anthony High School
Kennebunkport, Maine 04046

DRAUGAS, šeštadienis, 1968 m. gruodnio mėn. 7 d.

5

Skelbkites "Drauge"

Request Records -- PLOKŠTELES

yra puikiausia dovana bet kokiam pro-
gai. Naujausios ir geriausios ilgo gro-
limo autentiškos lietuviškos plokštelės
iš (taip pat ir kalėdinės plokštelės)
Rašykite dėl nemokamo katalogo:

REQUEST RECORDS, Inc.
66 Mechanic St
New Rochelle, N.Y.

VACYS CONSTRUCTION CO.

**REZIDENCINIAI,
KOMERCINIAI,
MEDICINOS IR
KITOKI PASTATAI**

2457 West 69th Street
Tel. HE 4-7482

Heating Contractor

rengiu naujus ir perstatau se-
nus visų rūšių namo apšildymo
pečius ir air conditioning į-
rangus ir senus namus Stogu
rinas (gutters), vandens šildy-
mų boilerius. Turu leidimus
dirbti mieste ir užmieste.
Darbas atliekamas greitai ir sa-
lingai. Apskaičiavimai nemo-
kamai.

DOMAS ŽUKAUSKAS
HEATING & SHEET METAL
4444 S. Western, Chicago 9, Ill.
Telefonas VI 7-8447.

KODĖL ?

O kodėl Kalėdų dovanoms kokio blizgučio nepakeisti į knygą?

Juk Jūs mėgstate lietuvišką knygą ir ją mielai skaitote. Ir Jūsų
leimos biblioteka dar nėra pilna.

Lietuvių Enciklopedijos leidykla kviečia Jus pasirinkti:

1. Lietuvių Enciklopedijos 35 tomus
2. Vinco Krėvės Raštų 6 tomus
3. "Mūsų Lietuva" 4 tomus
4. Pulgio Andriūso raštų 3 tomus.

Kas pageidautų, atskiru susitarimu galės gauti labai palankias
išsimokėjimo sąlygas.

Rašyt šiuo adresu:

LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJA
361 W. Broadway, P. O. Box 95
So. Boston, Mass. 02127

FRANK'S TV and RADIO, INC.

3240 SO. HALSTED STREET Telef. — CA 5-7252

DIDELIS PASIRINKIMAS ĮVAIRIAUSIŲ TELEVIZIJOS
RADIO STEREO APARATŲ PARDAVIMAS IR TAISYMAS.
SPALVOTOS TELEVIZIJOS APARATAI

PASINAUDOK DABAR AUKŠTESNIAIS DIVIDENDAIS

4.75%

PER ANNUM
ON REGULAR

CURRENT RATE

5.25%

PER ANNUM
ON INVESTMENT
BONUS
\$1,000 MIN.

**DAUGIAU KAIP PUSĖ SIMTMECIO PATARNAVIMŲ
VISAD MOKEJOME DIVIDENDUS**

**VISAD IŠMOKEJOM TAUPYTOJAMS PAGAL
PAREIKALAVIMĄ**

AUKSCIAUSI REZERVAI SANTAUPOMS

BRIGHTON SAVINGS & LOAN ASS'N

4071 Archer Ave., Chicago, Ill. 60632

LA 3-8248

Kas tik turi gerą skonį,
viską perka pas Lieponį !

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI FURNITURE CENTER, INC.

MARQUETTE PK., 6211 S. Western. PR 8-5875

Vedėjas J. LIEPONIS

Pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 iki 9:30 val. Kitom
dienom nuo 9 val. iki 6 val. vakaro
SEKMADIENIAIS ATDARA NUO 12 IKI 5 POPIET.

KRAŠTUTINUMAI AMERIKOS KLIMATE

(Atkelta iš 2 psl.)

Žiau tėra vaikų pas Hippies, tarp
valkautų ir beveik nėra tarp jų,
kurie plėšo šaukimus į kariuo-
menę ar degina Amerikos vėlia-
vą, išskyrus žydų jaunimą, kaip
liudija Time magazine (Septem-
ber 20) paskelbti duomenys.

Tas naujas kraujas turi tačiau
vieną silpną pusę. Jis gyvena "iš
laikymu" to, ką atsiėvė, ir ne-
sistengia to lobių perduoti šiam
kraštui. Būdami stebėtojai ir kri-
tikai "senosios" Amerikos, jie il-
gainiui patys praranda dalį savo
vertybių. Čia ir išskyla klausimas,
kaip naujiems imigrantams ir vi-
siems tiems, kurie etninių grupių
ribose išlaiko moralinį nugarkau-
lį, jungtis į Amerikos gyvenimą,
apvaldyti jo kraštutinumus,
bent stiprinti balanso atsargas,
pažarstytas tarp senųjų imigran-
tų ir jų vaikų?

Kokios išvados mums?

Atrodo, kad toliau nebegalė-
sime likti tik stebėtojais viso to,
kas vyksta Amerikoje. Gyvena-
me krašte ir neišvengiamai da-
linsimės tuo pačiu likimu, kuris
jau dabar liečia ir mus. Savo pro-
blemų neišspręsime vieni patys,
užsidarę tik savyje. Kalbame a-
pie mūsų skaldymą iš šalies, tu-

rėdami galvoj tolimesnį priešą,
bet ar neįaučiame, jog skaldo
mus pats Amerikos Way of Life.
Pagaliau tas pats tolimesis prie-
šas, kuris kreipia dėmesį į mūsų
mažą grupę, lygiai naudojasi pro-
ga atskirti gyvenimo kontrastus
visoj Amerikoje.

Aišku, mūsų tautinis cemen-
tas, kurio laikomės, netiesiogiai
stiprina ir Ameriką. Jei viena et-
ninė grupė pajėgia išlikti mora-
linėje kultūrinėje aukštumoje, ko-
dėl negali kelti vilčių ir kitiems
amerikiečiams, kad balansas yra
pasiekiamas. Tačiau jungtis į A-
merikos gyvenimą bei jo proble-
mas, nebūtinai reiškia jungtis į
bet kuriuos amerikinius sąjū-
džius. Ar nebus pasimokę tie,
kurie savo žvilgsnį buvo kreipę
nuo Dainavos į Alabamą, nes pi-
lietinių teisių (Civil Rights) są-
jūdis, kiek liečia pačius ne-
grus, dabar grįžiasi nuo integracijos
į atskirą, savitą rasinę kultūrą. Dai-
nava, kaip jaunimo ugdymo sim-
bolis gal ir būtų vienas tų daly-
kų, kurį galėtume skiepyti ame-
rikiečiams — tiek baltiems, tiek
ir juodiems. Mūsų patirtys ir pa-
žinimas, kas yra komunizmas,
jau neša savo vaisių amerikinė-
je visuomenėje, bet ar dėl to
mums reikia jungtis į kraštuti-

Kultūrinė Kronika

Paskaita apie lietuvių literatūrą Amerikos Poetų draugijos susirinkime

Tėv. Leonardo Andriekaus, O. E.M., paskaita apie lietuvių literatūrą Amerikos Poetų draugijos susirinkime lapkričio 27 d. New York'e dalyvavo apie 200 žmonių. Tarp jų apie 30 lietuvių. Paskaitoje dalyvavusieji amerikiečiai buvo daugiausia Poetų draugijos nariai arba ypatingai literatūroje pasijusieji asmenys. Susirinkimui gali atvykti tik gavusieji rašiklius pakvietimus.

Susirinkimui vadovavo lietuvių bičiulis rašytojas Charles Angoffas, kuris neretai parašo įvairių Manyland leidyklos (Stepo Zbarsko) spausdinamoms lietuvių autorių rašams. Jis ir šiame susirinkime labai mieliai žodžiais apibūdino paskaitininką ir taip pat išskėlė lietuvių literatūros vertę apskritai.

Leonardo Andriekaus paskaita buvo apžvalginio pobūdžio, taikyta kitataučiams. Istoriniu taiku pereita per daugelį amžių, kiek ilgiau sustojant prie liaudies ir prie moderniosios mūsų poezijos. Taip pat išskėlė kai kurie įdomesni kitataučiams lietuvių poezijos atžvilgiai. Paskaita truko 40 minučių. Po jos paskaitininkas buvo paprašytas paskaityti savo eilę iš knygos "Amens in Amber".

Tuo ir baigėsi lietuviams skir-

toji susirinkimo dalis. Po pertraukos vėl visi dalyviai susirinko į antros dalies programą. Tai parinkti Amerikos žymiųjų poetų naujausios poezijos kritiška analizė, nepasakojant iš anksto, kas yra autorius.

Siame susirinkime aktorė Patricia Peardon perskaitė 8 eilėraščius, kuriuos tuojuo išsamiai nagrinėjo du referantai. Leidžiama pasakyti ir publikai. Paskui balsojama už 3 geriausius eilėraščius ir skiriamos premijos. Tada pačioje programos daly apžvelgiama ir ateinančio susirinkimo eiga.

Siame susirinkime dalyvavusieji jautė Amerikos Poetų draugijos vadovybės gilų nuosirdumą Lietuvai, jos poezijai ir jos rašytojams. Dienos pirmininkas, dr. Charles Angoff, pradžioje pasveikino susirinkime dalyvavusią Lietuvos generalinį konsulą A. Simutį, primindamas, jog tai laisvos Lietuvos atstovas. Įvardinėję kalboje jis palankiais žodžiais apibūdino lietuvių kūrybą; Leonardo Andriekaus paskaita išsamiai buvo skelbiama Poetų draugijos mėnesiniame leidinyje. Jos santrauka taip pat bus ten atspausdinta. Susirinkime atsilankiusieji žurnalistai jau paminėjo New York'o spaudoje.

Tėvas Leonardas Andriekaus, skaitęs paskaitą apie lietuvių literatūrą Amerikos Poetų draugijos mėnesiniame susirinkime lapkričio 27 d. New York'e. Nuotr. V. Maželis

PO TEATRO FESTIVALIO

(Atkelta iš 3 pusl.)

ninkų), kilo mintis, kodėl buvo pasirinkta tu pačių autorių po du veikalus, kai tuo tarpu skirtingų autorių kūriniai būtų davę festivaliui daugiau įvairumo ir naujumo. Pvz. būtų labai įdomu pamatyti dramaturgo Algirdo Landsbergio "Penki stulpai turgaus aikštėje". Bet, žinoma, prieš pasirenkant veikala, reikėtų žiūrėti, kad jo svoris atitiktų ir vaidintojų pajėgumo svorį. Kartais geriau menkesnį veikala atlikti stipriau, negu sunkią dramą atlikti silpnai. Reikėtų veng-

ti tų ilgų dramų, reikalaujančių daug veikėjų, nes kitaip nukentės ne tik veikala, bet ir žiūrovių, o ypač dabar, kada rolių atlikėjų anglų kalba jau yra gerokai nuskriaudusi lietuvių kalbą. Čia dažnai užmirštama, kad kaip solistui būtinas stiprus balsas, taip aktoriumi gera, aiški, tarsi sena. Šito nepaisymo festivalyje buvo tikrai per daug.

Tautos kultūros dar nesudaro tai, kiek mes knygos pirašome, kiek paveikslų nupiešiame, kiek muzikos sukuriame, ir kiek viso to, susidėję į muziejus ir lentynas, saugojame. Tautos kultūrinė dvasia ir jos gyvybė sudaro tai, kiek mes, šios tautos vaikai, jos meniskomis vertybėmis pasinaudojame. Ir šio pirmojo Teatro festivalio dienomis tiktai keli šimtai teatro mėgėjų (kas vakarą vis tie patys) sąžiningai spektaklius lankė, sudarė tą apčiuopiamą gyvą kultūrinę atmosferą, be kurios nebūtų įvykęs nė šis festivalis.

Esu tikra, kad šie nuolatiniai (o jų galėtų būti kur kas daugiau) teatro lankytojai yra dėkingi visiems svečiams ir namiškiams už progą vyresniesiems atsinaujinti, o jaunesniesiems susipažinti su mūsų pačių teatro pastangomis apie kurias galima atsiiepti Henry Giles žodžiais: "Tiek daug gyvenimo džiaugsmo ir skausmo yra parodoma scenoje, kad mane verčia giliai susimąstyti".

Tikėkime, kad ateityje galėsime pasakyti ne tikai viva daina, šokis, opera, poezija, bet ir viva teatras!

ROOSEVELT PICTURE FRAME COMPANY

Manufacturers

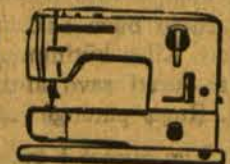

Rankomis išpauštyti paveikslų rėmai — pritaikinti paveikslams ir skelbimams rėmai — metalu aplieti rėmai.

2400 S. Oakley Ave., Chicago
Tel. Virginia 7-7258-59

SIUVIMO Mašinos

* ELNA
* BERNINA
* NECCHI
* VIKING
* PFAFF
* SINGER

Sveicariškos, vokiškos, itališkos, japoniškos ir kitų firmų.

Taisome, parduodame ir nuomojame priemonėmis kainomis ir sąlygomis. Darbas greitas ir sąžiningas. Turime dalis, pritaikome pagal skonį kabinėtus. Aptarnaujame Chicagoje ir priemiestuose.

B. & B. DISTRIBUTING CO.
4081 So. Archer Avenue
(Archer ir California)
Chicago, Ill. 60632, Tel. 927-4702
Ved. Arvydas M. Dikinis

FOTOGRAFAFAS ŽAVIOMS NUOTAKOMS

Gowns by Martha
PORTRAITS • CANDIDS
3213 S. Morgan St. YArds 7-5858

FIRESTONE PADANGOS (TIRES)

NATIONWIDE GUARANTEE
No-Limit on MILES
No-Limit on MONTHS
FULL LIFETIME GUARANTEE
FREE against defects in workmanship and materials and all normal road hazard injuries encountered in everyday passenger car use for the life of the original tread design in accordance with terms of our printed guarantee certificate. Price of replacement — pro-rated on original tread depth wear and based on Firestone adjustment price for replacement tires at time of adjustment. Firestone adjustment prices are intended to, but may not, represent approximate current average selling prices and are subject to change without notice.

Neribota garantija: iki susidėvėjimo. Ratlankiai (wheels)

Taip pat atliekama ratų reguliavimas ir balansavimas (Wheel alignment and balancing). Stabdžiai (Brake service), motoro regul. (Tune up), keičiamos dalys, alyva, tepimas, kt. pataisymai.

Country Auto & Tire Service

2423 W. 59th Street, Chicago, Illinois
Telef. — GROvehill 6-7777

Val.: kasdien 7 v. r. — 7 v. v., šešt. 7 v. r. — 3 v. p.p.
Sėkm. uždaryta. Kitu laiku pagal susitarimą.

Savininkas MIKAS CESAS

PLANINGAS TAUPYMAS

MOKA GERUS DIVIDENDUS.
PRADEK TAUPYTI SIANDIEN!

5%

Mokamas už vienus metų taupymo laktus nuo išdavimo datos (\$5,000.00 ar daugiau, įdedant po \$500.00)

4 3/4%

Metinis dividendas mokamas už indėlius taupymo knygutėse.

5 1/4%

Mokamas už vienus metų taupymo laktus nuo išdavimo datos (\$10,000.00 ar daugiau, įdedant po \$1,000.00)

DEL INFORMACIJŲ KREIPKITES

MUTUAL Federal SAVINGS

2212 W. CERMAK RD., CHICAGO, ILL. 60608, Tel. VI 7-7747

OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4;
Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

PARKING LOT — ADJOINING OUR OFFICE BUILDING

MOVING

Perkrausto baldus iš arti ir toli.

A. BENIULIS

Chicago, Ill. 60629, Tel. RE 7-7083

MARQUETTE PHOTO SUPPLY

REIKMENYS FOTOGRAFAMS
IR MEGEJAMS

Daug sutaupysite perkdami čia įvairių filmų foto aparatus bei jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis ypatingai progai. Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas Atdara pirmad ir ketvirtad vakarais iki 9 val.

3314 West 63rd Street

Chicago, Illinois 60629

Telef. PRospect 6-8998

DULKIŲ SIURBLIŲ TAISYMAS.

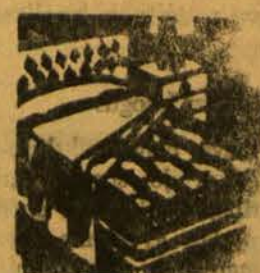

Valome, ištepame, suderiname, pakeičiame (hoses) — žarnas.

Parduodame ir taisome visų gamybų dulkių siurblius ir turime dalis, maišelius ir visus prireikimus (dalis) visų gamybų siurbliams: Electrolux, Hoover, Eureka, Kirby ir Royal bei kitų.

B. & B. DISTRIBUTING CO.
4081 So. Archer Avenue
(Archer ir California)
Chicago, Ill. 60632, Tel. 927-4702
Ved. Arvydas M. Dikinis

Platinkite "Draugą".

Mūsų erdviuose patalpose turime didžiausią pasirinkimą visų modernių baldų, elektrinių krosnių, radijo ir televizijos aparatų, šaldytuvų ir kitų namams reikmenų.

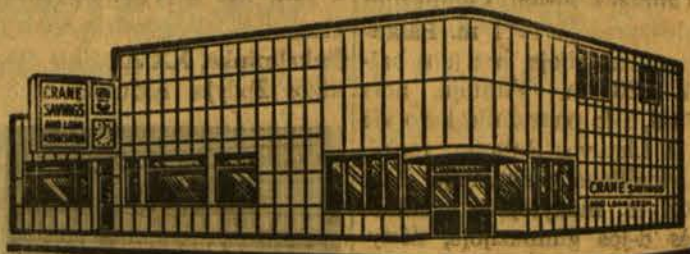
LIETUVIŲ STAIGA

ROOSEVELT FURNITURE CO.

F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS

2316 W. Roosevelt Road Tel. SEeley 3-4711

Atdara pirmad ir ketvirtad. 9-9 val.; antrad., trečiad. ir šeštad. nuo 9 iki 6 val. sekmad. atdara nuo 11 iki 4:30 val. po pietų.

CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

B. B. PIETKIEWICZ, Prez.

2555 West 47th St. Tel. LAfayette 3-1083
PLENTY OF FREE PARKING SPACE

4 3/4%

Naujas aukštas dividendas mokamas už investavimo sąskaitas.

PINIGAI ĮNESTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMČIUS NUO 1 D. Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 31 d.

VALANDOS: PIRMAD. ir KETVIRTAD. .... 9 v. r. iki 9 v. v. ANTRAD. ir PENKTAD. .... 9 v. r. iki 5 v. v. ŠEŠTAD. 9 v. r. iki 12 v. d. — Trečiad. uždaryta

foto V. MAŽELIS

• vestuvės: spalvota ir juoda balta (gali vykti ir į kitus miestus)
• portretūra
• meno darbų nuotraukos ir kiti foto patarnavimai

Tel. — HY 7-4677

422 MENAHAN STREET — RIDGEWOOD, N. Y. 11237

Mes mokame 5 1/4% ant visų taupymo sertifikatų per annum

MINIMUM SUMA \$5,000.00

MIDLAND SAVINGS

4040 Archer Ave.
Chicago, Ill. 60632
Telephone CL 4-4470
FRANK ZOGAS
President

WAGNER & SONS
Typewriters — Adding Machines —
Checkwriters —
Nuomola — Parduoda — Taiso
NAUJOS NAUDOTOS
Virs 50 m. patikimas patarnavimas
NAUJOJE VIETJOJE
5610 S. Pulaski Rd., Tel. 581-4111

Dail. Vaclovo Rato darbų parodoje Philadelphiaje lapkričio 24 d. kalbą rašytojas Paulius Jurkus. Nuotr. V. Gruzdzio

MIŠKINĖ AR LIETUVIŠKOJI "EGLUTĖ" KALEDOMS?

Pasikalbėjimas su lietuviškojo vaikų laikraščio redaktore

JUOZAS DAUGAILIS

Pirmasis laikraštis, kurį mūsų atžalynas paima į rankas, yra "Eglutė". Ją jau dešimt metų redaguoja ir leidžia Nekalto Prasidėjimo seserys. "Eglutė" tada buvo pasiekusi kritišką laikotarpį ir tik Putnamo seselių pasiūlymas garantavo jai ateitį. Ne vienas sako, kad jeigu mūsų mažiausieji neskaitytų "Eglutės", tai vėliau pritrūktų skaitytojų ir mūsų savaitraščiai, ir žurnalai, ir dienraščiai.

Jau penkeri metai kai "Eglutė" redaguoja seselė Eucharista (Ona Mikailaitė, iš Toronto). Ji kartu yra ir vienuolyno motinė-lės sekretorė bei turi kitų pareigų, bet visą širdį skiria "Eglutei", dirbdama čia su dideliu atsidavimu ir pasišventimu. Prieš įstodama į vienuolyną, dalyvavo lietuviško jaunimo organizacijos "Stovyklėse". Baigė Annhurst kolegiją, kur pagrindiniu dalyku studijavo literatūrą, o taip pat gimnazią ir į pedagogikos bei filosofijos kursą. Redaktorė įsijautusi į vaikų pasaulį. Pati rašo pasakas ir jau yra sudariusi visą savo pasakų knygą "Pupūčio pasauliukas", kuri jau surinkta Put name, tik dar reikia baigti paruošti iliustracijas. Pati seselė Eucharista sugeba ir šiai knygai, ir "Eglutei" savas iliustracijas sukurti.

— Ar neturite sunkumų su medžiaga "Eglutei"? — paklausiau redaktore.

— Turime visą eilę vertingų bendradarbių, net ir iš mūsų rašytojų tarpo, kaip pvz. A. Baronas, N. Jankutė, V. Frankienė, P. Jurkus ir visa eilė kitų. O ko jau pritrūksta, tenka pačiai redaktorei užpildyti. Bendradarbiai "Eglutei" labai laukiami.

— Ar bandote įtraukti į rašymą pačius vaikus?

— Turime atskirus vaikų skyrius. Jie rašo eilėraščius, pasakaites, korespondencijas, laiškus. Atsiunčia piešinėlius. Kai kurie siunčia savo kūrinius per mokyklas. Gauname net iš Pietų Amerikos, Australijos mokyklų vaikų rašinių. Visa tai palaiko tvirtėnį tarpusavio ryšį. O jį reikėtų išplėsti. Labai laukiame iš įvairių liuanistinių mokyklų rašinių mūsų "Eglutei". Jos adresas: "Eglutė", Immaculate Conception Convent, Putnam, Connecticut. Lauktume ne tik rašinių, bet ir nuotraukų iš vaikų gyvenimo. Mūsų spaustuvė pati neturi klėsių gaminti įtaisų, reikia užsakyti duoti kitur, tad jeigu kas su nuotrauka atsiunčia ir kiek lėšų išlaidoms apmokėti, labai "Eglutei" padeda.

— Kokius atsiliepimus susilaukiate iš "Eglutės" skaitytojų vaikų? — Iš savo mažųjų skaitytojų gauname laiškus. Gal dažniausiai jie atsiliepia į Pupūčio nuotykių skyrių. Nuotykių pritaikyti šių

laikų vaikui. Atsiliepimai laikraščiui palankūs. Turime metinį rašinių konkursą, kuris susilaukia taipgi nemažos dėmesio.

— O kaip su "Eglutės" prenumeratomis?

— Reikia apgailestauti, kad jau trečios kartos ateiviukai Amerikoje sunkiau beiškanda lietuvišką raštą ir "Eglutės" prenumeratorių skaičius kelia susirūpinimą. Jeigu 1963 metais "Eglutė" turėjo 1622 skaitytojų, tai šiais 1968 metais jų yra 1272. Per penkerius metus atkrito apie 350 skaitytojų. Deja, vien tik šiais metais prenumeratų skaičius nukrito 371. Manau, kad lietuviškoji visuomenė tai turi žinoti, nes nuo tolimesnio tėvų ir vaikų laikymosi priklausys "Eglutės" tolimesnė gyvybė ar mirtis. Gerai, kad laikraštėlį leidžia nešios seselės turį savo spaustuvę ir nebijo aukotis šiam reikalui, nors jeigos būtų ir nepakankamos.

Reikėtų įvairiom lietuviškom kolonijom dar pasispauti. Im-

"Eglutės" redaktorė Seselė Eucharista pokalbio metu "Drauge".

kim Chicago pavyzdį. Čia liuanistinės pradžios mokyklas lanko 1,375 vaikai, o "Eglutės" skaitytojų Chicagoje yra tik 263. Galėtų ji būti bent 800.

— Ką jūs manote reikėtų daryti, kad "Eglutė" labiau paplistų?

— Mums atrodo, kad čia lemiama žodį turi pasakyti tie, kurie yra arčiausiai vaikų: tėvai ir mokytojai. Vaikams gera dovana švenčių, vardinų proga — "Eglutės" prenumerata. Tai gali padaryti ir tėvai, ir mokytojai — tėtukas, ir giminės ar kiti artimieji. Ir tai reikėtų pradėti kuo anksčiau. Vaikas jaučiasi labai pagerbtas, kai jo vardas atina laiške. Reikia vaikų pačius raginti rašyti. Jiems pats laikraštėlis darysis mielesnis, kai jame ras ir savų rašinių.

Ypač viltytys krypta į mokytojus. Yra mokytojų, kurie pasiūpina, kad "Eglutė" būtų užsakyta visi klasei ir paskui ji var-

• **LAISKAI LIETUVIAMS.** 1968 m. spalio mėn. Nr. 9. Tėvų jėgų leidžiamas religinės ir tautinės kultūros mėnesinis žurnalas. Redaguoja vyr. red. Kestutis Trimakas, S. J., talkinamas plataus redakcinio kolektyvo. Administratorius Petras Kleinotas, S. J. Adresas: 2345 W. 56th St., Chicago, Ill. 60636. Metinė prenumerata \$4.00.

Kiekvienas šio žurnalo numeris, dar net su jo turiniu nesusipažinus, jau vien tik savo išorine ir estetinė išvaizda skaitytą iš karto patraukia. Leidinys spausdinamas net kelių rūšių popieriuje, puikios iliustracijos parenkant ir atitinkama popieriaus rūšį. Ši kartą viršelio ir iliustracijų puslapių vaizdai yra prasmingos Algimanto Kežio, S. J. nuotraukos, tapusios tokia integraline Francis Thompson (1859 - 1907) poezijos, šiuo atveju "Dangaus skaliko", dalimi.

Šiaip turininis žurnalo spalio mėn. akcentas krinta ant tokių degančių aktualijų kaip: ar pagristai priešinamasi reformai po Antrojo Vatikano susirinkimo? Tikrovės ir iliuzijų kryžkelė; po enciklikos, draudžiančios dirbtinėms priemonėms gimimų kontrole, paskelbimo ir pan. Visa tai, žinoma, žurnalą daro be galo aktualiu ir gal net grąžtina iš tam tikro smalsumo. Gerai, kad žurnalas eina su gyvenimu. Tačiau ir čia esama tam tikro pavojaus, nes aktualijomis per kraštus besilejama puslapių gali nustumti visa kita, gal būt, savo verte net kur kas amžinesnė medžiaga. Da balties aktualijų aktualijos per daug nekritiškai skaitytajai gali sudaryti net kreivą įvykių ir idėjų vaizdą ta prasme, kad skaitančiam gali atrodyti, jog dėmesio verta yra tik dabartis, kad tik šios dienos įvykiuose ir idėjose prasideda tikrasis, dėmesio vertas žmonių kelias ir jos subrendimas.

• **LAISKAI LIETUVIAMS.** 1968 m. lapkričio mėn. Nr. 10. Tesiamas anksčiau pradėtas A. Paskaus straipsnis "Tikrovės ir iliuzijų kryžkelėje". Apie Skautų sąjungos praeitį, dabartį ir ateitį įdomiame simpoziume pasisako skautų sąjungos veteranai: O. Zailskienė, A. Senbergienė, A. Saulaitis, K. Palčauskas. Pastangas, siekiant Lietuvos laisvės, aprašo M. Krupavičius, ši kartą atsiliepdamas į okupuotą Lietuvą išleista veikalą apie dvasiškąją įnašą. Paulius Jurkus kalba apie Vytauto Augustino fotografijos meną, kurio nuotraukomis papuoštas ir visas žurnalo numeris. Alfonsas Grauslys tešia seriją straipsnių Antrojo Vatikano susirinkimo temomis "Gyvenimas

tojama kaip pagalbinė mokymo priemonė visai klasei skaitymam. Lituanistinės mokyklos uždavinys yra be kitko ir auklėjimas pamėgti lietuvišką spaudą. Vaikas su vadovėliu nevaikščios visą gyvenimą ir kuo anksčiau jis bus įpratintas skaityti laikraštėli, tuo tikriau jis pasiliks su lietuvišku laikraščiu ir išėjęs iš mokyklos. Džiugu, kad atsiranda nuosirdžių "Eglutės" talkininkų. Pz. dr. Alona Vaišnienė, gyv. Champaign, Ill. yra paruošusi projektą rašinių konkursui, kuris bus skelbiamas visose lietuviškose mokyklose Amerikoje, kad būtų patraukti jaunesnieji rašytojai.

Pagaliau per 3-4 valandas samaitgalį mokykloje vaikas kaip gi galės gerai lietuviškai išmokti, jeigu jo liuanistinis auklėjimas nebus reikiamai atliekamas šeimoje. O tam daug padės laikraštėlis. Yra tėvų, kurie "Eglutę" užsako vaikui dar nė skaityti nemokančiam. Atėjus laikraščiui, jie patys paskaito, vaiką sujudina.

Taip pat jaunimo organizacijos galėtų panaudoti "Eglutės" prenumeratą kaip dovana nusipelnusiems savo nariams. Be to, "Eglutėje" būna eilėraščių, vaidinimų, kas mūsų jaunfausiųjų organizacijoms sudarytų ir programinę medžiagą.

šaukėsi reformos". Plati ir įdomi apžvalginė žurnalo dalis.

• **ATEITIS, 1968 m. lapkričio mėn. Nr. 8.** Lietuvių katalikiškojo jaunimo žurnalas. Vyr. red. Antanas Sabalis, 80-23 85th Drive, Woodhove, N. Y. 11421. Administratorius: Kazys Vainius. — Ateitis, 64-09 56th Road, Maspeth, N. Y. 11378. Metinė prenumerata JAV ir Kanadoje \$5.00, susipažinimui prenumerata \$3.00, garbės prenumerata \$10.00, visur kitur laisvajam pašauky \$3.00. Baigiantis metams, dabar yra pats laikas šį patrauklų mūsų jaunimo žurnalą užsakyti 1969 metams, kad gražiau šios jaunimo dienos nevystų be jam skirtos lietuviškos lektūros.

Naujame numeryje apie temperamentus gyvai rašo kun. St. Yla. Tačiau labiausiai džiugina tai, kad žurnalo puslapius jau birsta visa eilė jaunosios kartos lietuviškųjų plunksnų. Vienos jų dar tik pradėję pirmuosius žingsnius, kitos tačiau jau sugėba ir kūrybingiau žodį paraityti tiek grožinės literatūros, tiek

Sinclair SERVICE

Kampas Richmond ir 63rd St. JAV lenčių ir vietinių automobilių taisymas. Priklauso Chicago Motor Club. Nelaimės atveju skambinkite GR 6-3134 arba GR 6-3353. Sav. — Juozas (Joe) Juraitis

10% — 20% — 30% pigiau mokėtis už apdirbimą nuo užrašo ir automobilio pas

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Chicago, Illinois
Tel. GA 4-8654 ir GR 6-4339

MOVING
J. NAUJOKAITIS
Apraustas perkraustymas
Ilgų metų patirtinas
WA 5-9209 Chicago, Illinois

BANGA
TV, Radio, Stereo, Spalvotom televizijom antenos. Pard. ir taisymas.
2649 W. 63rd St., Tel. 434-0421
Vakaraš skambinti WA 5-3807
P. Rudėnas K. Simulius

SIUNTINIAI I LIETUVĄ
COSMOS EXPRESS
MARQUETTE GIFT PARCEL SERV.
2608 69th St. Tel. WA 5-2757
2501 69th St. Tel. WA 5-2737
3333 So. Halsted St. Tel. 254-3320
Lietuvių bendrovė turinti tose siuntinius siųsti savo vardu iš Chicago tiesiai į Lietuvą.
Didelės parinktinimas įvairių medžiagų, Ital. lietpalčių ir kitų prekių.
Primami doleriniai dovanų užsakymai.
E. ir V. Žukauskai

LENKIŠKI GRYBAI
Naujas grybų transportas iš Lenkijos, labai mažas kiekis, tik šventėms.
TIK GALVĖS, ANT VIRVUTĖS ..... sv. \$18.98
SU KOTELIAIS ..... sv. \$9.98
PIAUSTYTI GRYBAI ..... sv. \$4.98
Iki atsargos pasibaigs.
Norint siuntą gauti paštu pridėti 50 ct.
DR. MICHAELS HERB CENTER
1223 N. Milwaukee Avenue, Chicago, Illinois 60622

— Ideal Xmas Gift and every occasion —
REMEMBER A DOG FOR CHRISTMAS!
TREAT YOUR DOG TO THE DISH THAT FITS
TRY DR. KEENE'S DOG SERVER WITH THE 21st CENTURY SHAPE
NO MORE DRIPPY EARS
FUSY EATERS, MESSY FLOORS
— NO TIP, NO SPILL, EASY HAND GRIP—CLEANS LIKE A DREAM FOR YOU AND YOUR PET. Allows eating in nature intended. Down, not around. Designed by a Veterinarian. Made of durable, high quality plastic for food and water. Comes in 2 sizes: Small—Poodles, Beagles, etc. Larger—German Shepherds, etc.
Small size comes in red, blue & yellow, \$2.00 postpaid
Small Elite Gold Fleck ..... \$2.25 postpaid
Medium size red, blue & yellow ..... \$2.50 postpaid
Medium Elite Gold Fleck ..... \$2.75 postpaid
When ordering please mention Zip Code.
Ideal for Fund Raising, Clubs, Churches and Organizations.
DR. KEENE'S DOG SERVER INC.
Hinckley, Ill. Phone 815-236-3615 Dept. 100

visuomeninio, ideologinio bei ap-
laimai žurnalistinio rašymo eilu-
tėse. Viso to apstu ir šiame nu-
meryje, kurį dar pajvairina vasa-
ros stovyklų nuotraukos ir apra-
šymai.

• **MŪSŲ VYTTIS, 1968 m. Nr. 3.** Leidžia Akademinis skautų są-
jūdis. Redaktorius R. Griškėlis,
6651 S. Whipple Ave., Chicago
Ill. 60629. Administratorius Jo-
nas Tamulaitis, 6818 S. Clare-
mont St., Chicago, Ill. 60636.
Prenumerata JAV ir Kanadoj
\$4.00, D. Britanijoje 1 sv., kitur
\$2.00, garbės prenumerata
\$10.00.

Numeris iliustruotas puikio-
mis akademinės skautų veiklos

Geriausia dovana
siųsti į
LIETUVĄ
Vertingiausia dovana
DOVANŲ
PAŽYMĖJIMAI
(U.S. Dollar Certificates)
PILNAI GARANTUOTA
Greitesnis Pristatymas

Tik dovanų pažymėjimai
yra vertingiausia dovana ir
daug geriau nei siuntiniai.
Jūsų giminė tai patvirtina.
Tad, kai kita karta planuo-
site siųsti siuntinį, jo vieto-
je siųskite DOVANŲ PAŽY-
MĖJIMĄ, pamatysite kaip
laimingi ir patenkinti bus
Jūsų giminės

TIK DOVANŲ PAŽYMĖJI-
MAI duoda galimybę Jūsų
giminėms pirkti Ypač po-
sityrę specialiose dolerių
krautuose geriausias koky-
bės amerikoniškų, vakarų
europietiškių ir vietinių pre-
kių, Jūsų giminė tai patvir-
tina.

TIK DOVANŲ PAŽYMĖJI-
MAI duoda galimybę Jūsų
giminėms pirkti LABAI
SPECIALIAI NUTRAUKIO-
MIS KAINOMIS. Jūsų gi-
minės tai patvirtina.

JOKIO PAPILDOMO MOKES-
CIO nei siuntėjui, nei gavėjui.

RUBLIAI I USSR
Jei norite kad Jūsų giminė
gautų grynąs rublėlis, mes
galime tai atvykdyti per
Bank for Foreign Trade,
Moscow. Jūsų giminėms pi-
nigai bus pildomi tik be
jokio nuskaitymo. Pristato-
ma per 10-14 dienas. Taisias
yra 9 naujieji "sunkūs" rub-
liai už \$10.00.
Persiuntimas kainuoja
\$2.75 siuntiant sumas iki
ir 10% už sumas virš \$30.00
Visi persiuntiniai yra pi-
nai garantuoti ir aprausti.
Užsisakykite dabar. Užsai-
kykite tik per

INTERTRADE
EXPRESS
CORP.
125 E. 23rd Street
New York, N. Y. 10010
Prašykite neapmokamo
katalogo.

nuotraukomis. Apie Jono Meko
poeziją rašo Austė Pečiūraitė,
Krėvės novelė "Bedievis" nagri-
nėja Vida Blūdžiūtė. Naujų eilė-
raščių duoda Ses. M. Jurgita Sau-
laitytė. Regina Putriūtė kalba
apie tautinius rūbus, o Antanas
Rauchas žvelgia į Putino poeziją.
Yra ir daugiau spalvingos me-
džiagos. Keletas puslapių skiria-

PETKUS
TEVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
TRYNS MODERNIOS KOPLYČIOS:
2533 West 71st Street Tel. 476 - 2345
1410 So. 50th Ave., Cicero Tel. TO 3-2108--09
AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

GUŽAUSKŲ BEVERLY HILLS GELINYČIA
Geriausia gelėnė dėl vestuvių, banketų, laidotuvių
ir kitų papuošimų:
2443 West 63rd St., Chicago, Ill.
Telef. PROspect 8-0833 — PROspect 8-0834

MAZEIKA & EVANS
FUNERAL HOME
THREE
AIR-CONDITIONED CHAPELS
Parking Facilities
6845 SOUTH WESTERN AVE. REpublic 7-8600

EUDEIKIS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Trys Moderniškos Koplyčios:
4330 - 34 South California Avenue
Telefonai: LA 3-0440 ir LA 3-9852
4605 - 07 South Hermitage Avenue
Telefonas — YARds 7-1741 - 2

PIRKITE DABAR TIESIOG NUO
MR. NELSON
SAVININKO
SAINT CASIMIR
MONUMENT CO.
3911 West 111th Street
Didžiausias Paminklams Planų
Pasirinkimas Visame Mieste.
Telef. — CEDarcrest 3 - 6335
Vienas blokas nuo kapinių.

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai
LACKAWICZ IR SŪNUS
2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1213
2314 W. 23rd PLACE Tel. Virginia 7-0672
PETRAS BIELIONAS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572
ANTANAS M. PHILLIPS
3907 S. LITUANICA AVE. Tel. YARds 7-3401
POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Tel. YARds 7-1911
LEONARDAS F. BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Tel. COMmodore 4-2228
JURGIS F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YARds 7-1158 - 1159
VASAITIS — BUTKUS
1446 S. 50th Ave., CICERO, ILL. Tel. OLYmple 2-1003
LAWN FUNERAL HOME
Sigmund J. Sutkus
7909 STATE RD., OAKLAWN, ILL. Tel. 636-2920

Pasinaudokite Draugo „Classified“ skyriumi.

Spygliai ir Dygliai

Redaguoja dr. S. ALIŪNAS

ŠVENTINIAI RŪPESČIAI

Prieš šventes, sakome, yra visi pagauti prieššventinės nuotaikos. Kas ta prieššventinė nuotaika, tai be pusbonkio, kaip liaudies išmintis teigia, nesuprasi, bet reikia manyti, kad svarbiausia tos nuotaikos dalis yra ką valgyti, ką gerti, ką pirkti, ką dovanoti ir kaip apsirengęs, tiksliau apsirengusi, į kalėdines pamaldas nueisi. Bet svarbiausia daiktai, svarbiausia dovanos. Va, Chicago "Sun Times" dienraštis paklausė žmonių, kokias knygas reikia dovanoti Kalėdų proga. Vienas siūlė vienas, kitas kitas, vienas siūlė savo, o kitas antikomunisto rašytojo Orwell. Bet mes manome, kad tokius klausimus statydami dienraštis klydo. Knygos yra žmogaus protui, o proto tai neapčiuopsi, jam nei šilta, nei šalta, jis ne kojos, jam batų ir kojinių nereikia. Filosofas dr. Girnius teigia, kad žemėje daug kas kuo skundžiasi, kad žmogui daug ko reikia, bet niekas nesiskundžia, kad jam per mažą proto. To dėl dovanų reikia pirkti kojines, kad apdovanotasis ligi prakaito šitai atsimintų, reikia vaikams dovanoti šautuvus, kad šie galėtų Kalėdų proga tarškinti iš peties, nes Kalėdos juk taikos šventė, o taikos sulaukus, visada reikia ją salvėmis atžymėti.

Be Kalėdų, antras svarbiausias veiksnys yra Naujų Metų laukimas ir linkėjimai. Dėl tų linkėjimų, tai tiek to, negali juk jais per daug tikėti, kai daktaras linki sveikatos ar graborius ilgo gyvenimo, arba kai žmogus keli čeršką ir sakai į sveikatą. Bet to nepakeisi ir nereikia keisti, juk kas būtų, jeigu Naujų Metų sutikimui nebūtų. Žmogus visai užmirštum ir neįvertintum, kaip yra gera, kai nereikia niekur ligi paryčių prirūkyto salė, pridraikyto vora tinklių, bei kitokių popierių vargti. Kai šitaip tenka tose metinėse pasikankinti, žmogus pradedi suprasti palaimingą kasdienybės reikšmę.

Prieškalėdinių nuotaikų paryškintojas buvo ir Teatro festivalis. Visgi šventė, pradėta Kalakuto diena, kuri, kaip ir tinka paukščių giminei, buvo labai lietinga. Tačiau svarbiausias buvo tai, jog pagerbiant Los Angeles teatrą, susirinko visi teatro mėgėjai.

Poetai ir paslaptys

"Naujiene" praėjusio šeštadienio nr. J. Kateiva straipsnyje "Kas nužudė rašytoją K. Jakubėną" rašo: "K. Jakubėnas pagavo visuomenės nuotaiką ir paleido žmones eilėraščių, kurio vienas posmas buvo šis: "Dvi birbynės — vienas tonas, Čia Berlynas, ten Maskva. Vienas raudonas, kaip šėtonas, Kitas rudas, kaip šuva".

Kadangi šie eilėraščių parašė L. Žitkevičius (Runcė Daudierinas) ir jis išspausdintas knygoje "Silkai ir vilkai" psl. 22, tai, tur būt, Jakubėnas ir yra tas, kuris yra gyvas ir gyvena Brooklyne, reikia manyti, kad ir alaus kartais ištraukia. Malonu, kad "Naujiene" mokslininkai ir dokumentuotai atskleidė šią svarbią ir literatūrai naudingą žinią.

KELIONĖ I MENULI IR SKRAIDYMO PAVOJAI

Šiais laikais amerikiečiams besiruošiant už poros savaitžių kelionei mėnulio link, anglas astronautas pradėjo gąsdinti astronautus, kad visa tai labai pavojinga. Tokių pavojaus skelbimų buvo ir seniais laikais, žmogui pradėjus skraidyti ore. Štai 1912 m. "Vienybės" gegužės 1 d. laidoj rašoma: "Ryga. Nukrito su orlaiviu lakūnė Galandėkienė. Laikūnė susitrenkė, bet išliko gyva. Visa nelaimė atsitiko iš to, kad vienas iš susirinkusių žmonių minios į orlaivį paleido pagalį ir pataikė į pat orlaivį varančią mašiną."

Gi "Vienybės" 1912 m. liepos 10 d. laidoj rašoma: "Iš Berlyno į Peterburgą oru. Jaunas lakūnas Abromavičius ketina atlikti kelionę iš Berlyno į Peterburgą oru. Tai kelionei užteks 4-5 dienų. Lėks jisai iš Berlyno per Karaliaučius, Tauragę, Minską, Rygą, Pskovą, Peterburgą. Drauge su juo orlaivyje bus vienas pakeleivis. Šašiejų gi važiuos automobilis su dviem mechanikais, kad galima būtų pataisyti orlaivį, jei jisai kelyje sugestų. Rygos automobilistų draugija siūnčia į šiaulius tris automobilius pasitikti nepaprastų svečių ir palydėti jų per Rygą iki Pskovui".

BALSAVIMAI SOVIETIJOJE

Sovietų Sąjunga pareiškė, kad Amerikoj balsavimai nėra demokratiški, nes esą bendrai balsų gavęs mažiau, gali vis tiek būti išrinktas prezidentu. Apie balsavimus Sovietų Rusijoje amerikiečių spauda štai ką rašo.

Stebuklingi balsavimai

Sovietų Rusijoje neprasti balsavimai. Jeigu pilietis reikalauja slapto balso, jis eina į būdelę, ten užsitraukia uždarą ir pabalsuoja. Kai jis išeina iš būdelės jis žiūri, kad jau esąs pakeičiui į Sibira.

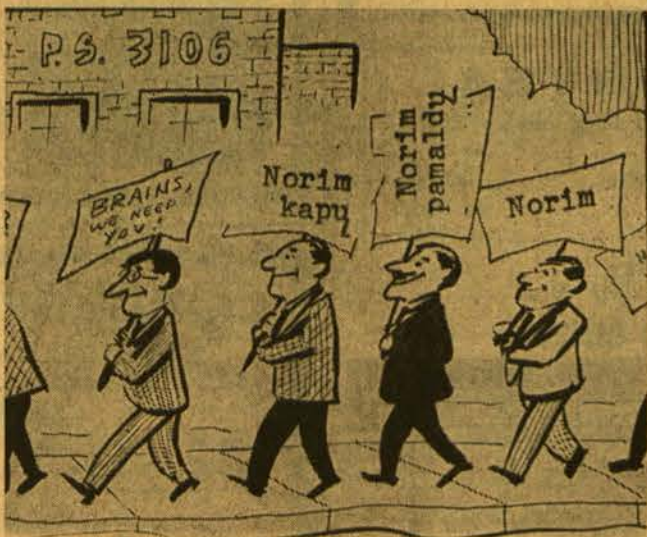
Dingę duomenys

Amerikiečių spauda pranešė sensacingą žinią: "Neseniai Maskvoje kažkas pavogė visos Sovietų Sąjungos būsimų rinkimų rezultatus."

LENINISTINIS MĄSTYMAS

Pasibaigus posėdžiui su čekoslovakų atstovais Maskvoje, suėję Kremluje Brežnevas su Kosyginu pasikalbėti. Brežnevas paklausė:

— Ar tu pastebėjai, koks gražus auksinis laikrodis buvo pas Dubčeką ant rankos?
— Ne, nemaciau. Parodyk, — atsakė Kosyginas.

DEMOKRATIJA — DEMONSTRACIJA

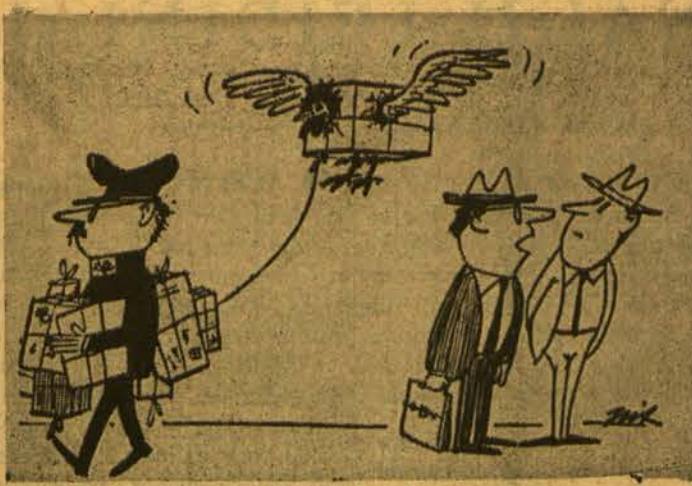
Auksčiau Amerika buvo laikoma demokratijos šalimi, dabar ją jau galima pavadinti demonstracijų kraštu. Čia demonstruoja visi ir visur, nuo jauniausio iki seniausio. Demonstruoja ne tik gatvėse bet ir per televiziją apsirengę ir visai nuogi. Demonstruoja balti ir juodi. Demonstruoja hipiai įpipai ir visi kit, grįžę į urvinio žmogaus gyvenimą. Demonstruoja žmonos prieš vyrus, vaikai prieš tėvus. Daugumoj demonstruoja, kurie net nežino dėl ko jie demonstruoja. Demonstruoja, kurie nesugeba gyventi patys, o nori pamokyti kitus. Demonstruoja mokytojai, mokiniai ir tėvai, vieni prieš kitus.

Pradėjo demonstruoti ir šunys su plakatais, remiami šunu laikytojų, prieš aukštas šunų maisto kainas. Artimoje ateityje laukiama ir kačių demonstracijų. Vienas airišius pasisakė, kad tai yra visokių "nuts" laisvės kraštas.

Uknolis

— Seniau žmogus svajodavo įsigyti namuką, kur nors prie miško ar ežero. Dabar jie svajoja, kaip įsigyti garažą mieste.

Suaugęs kaip vaikas gali nakti miegoti tada, jeigu tų vaikų neturi.

Kadangi mūsų krašte pašto paketai labai lėtai keliauja, kiaušinius su ysti paštu praktiškai nebėra galimybės.

IR NAMIE JUNGTINIŲ TAUTŲ METODAI NEVEIKIA

Suprantama, kodėl pastaruoju metu Jungtinės Tautos nepajėgia nustatyti, kas yra agresorius — Izraelis, ar Egiptas.

Šitokią problemą torontiekiam "Daily Star" sprendė to dienraščio kolumnistas Gary Lautens. Jis, esą, naudodamasis U Thant metodais, praleidęs visą rytmetį, stengdamasis nustatyti, kas ir kaip buvo kaltas konflikte jo namuose ir jo šeimoje.

Iš to viso tardymo, girdi, nieko daugiau nepasiekta, tik didelis galvos skaudėjimas. Faktai buvę šitokie:

Apie 9 v. r. pasigirdęs verksmas, šauksmas. Žodiniai vieni kitų apkaltinimai ir t. t. Toji viso triukšmo maišatis, esą, sklindusi kažkur iš žaidimo kambario pusės. Kaip nepriklausoma liudininkė (jo žmona), vis dėlto taip pat negalėjusi nustatyti, kieno šauksmas ir riksmas pasiekė jos ausis pirmiausia.

— Tai buvo vaikų šauksmai. — Ji paliudijo kiek vėliau. — Jie visi ir beveik tuo pačiu kartu pradėjo šaukti, rėkti, peštis ir kelti didžiulį triukšmą. Tiek tik liudininkė ir tegalėjusi pasakyti.

Jos parodymas buvęs priimtas dėmesin.

Kai Lautens ejęs į žaidimų kambarį, radęs savo tris vaikus šaukiančius, klykiančius ir besimušančius.

Po ilgesnio vargo vis dėlto buvusios pasiektos kautynių paliaubos. Pradėti kovotojai apklausinėti.

Janė (5 metų) verkdamas pasisakiusi, jog Steponas (7 metų) ją apkumščiaęs. Specifiškai ji apkaltinusi užpuolimą dar ir tuo, kad jis, girdi, dar ispyręs jai į pilvą.

Apkaltintasis Steponas daug nesiaiškines, bet tik tiek pasakęs:

— Tačiau paklausk ją, ką ji su manim padarė?

Paklausus, pastaroji tik tiek atsakiusi:

— Aš jam nieko blogo nepadariau.

— Tai yra melas, Janė! — sušukęs Steponas. — Tu smogei man į galvą su tuo apelsino spalvos šunim, kuris turi žiperį ant pilvo.

Šuo buvęs pamėtas, kaip kalbės įrodomas daiktas.

Salia (ant grindų) sėdėjęs Ričardas (2 metų amžiaus) buvęs užklaustas, ką jis galėtų pasakyti šioi byloj? Deja, j's nieko neatsakęs ir, netgi, nykščio iš burnos neištraukęs.

Tada Janė vėl buvusi pakviesta aiškintis. Klausta, ar tikrai ji smogusi žiperiuotu šunim Steponui per galvą?

— Galimas daiktas, — pagaliau ji prisipažinusi. — Gal aš ir uždaviau jam, bet tas smūgis buvo visiškai nestiprus. Jis tada pradėjo mane visai plūsti, sakė, kad aš esu riebukšlė ir dar kitais vardais jis mane išvadino.

— Ar tu sakei, kad Janė yra riebukšlė? — buvęs užklaustas Steponas.

— Sakiau, — jis atkirtęs. — Bet, ką tu, tėveli, sakytum, kad kas ateitų į tavo kambarį ir ištrauktų cigara iš tavo burnos? Ji man taip padarė: ištraukė šokoladinę cigara iš mano burnos, ji perlaukė ir pusę tučtuojau suvalgė. Kitą pusę spėjau iš jos atimti.

— Aš to nepadariau, — Janė atsakiusi.

— Tu padarei, Janė! šaukė Steponas. — Žiūrėk, tėveli, į jos akis. Tada tu pamatysi, kad ji neteisėybę sako.

Janė sutikusi, kad tėvas pažvelgtų į jos akis. Bet tėvas nieko ypatingesnio iš jos akių neišskaitęs. Tuo metu, girdi, ir dvimetis Ričardas, ištraukęs pirštą iš burnos ir pasakęs tik du žodžius:

— Janė flumpf (atseit, ir jis patvirtino kad Janė — riebukšlė) ir greitai vėl įkišo nykštį į burną.

— Ar ištraukei iš Stepono šokoladinę cigara? — vėl paklausęs tėvas dukters.

— Aš, girdi, priejau prie jo, tik ieškodama savo lėlės kojos. Man atrodė, kad Steponas ją pasisavino ir...

— Palaukite — tėvas sustabdęs abi šalis. — Jeigu jūs abu peštėtės, tad kodėl Ričardas rėkė kartu su jumis?

— Tai dėl to obuolio, — Steponas pasakė.

— Kokio obuolio?

— To, kurį jam mama buvo davusi.

— Ir kodėl jis rėkė? — tėvui vis dar buvę neaišku.

— Jis galvojo, kad tas obuolys buvo jo.

Juoduko malda

Lyndonas gano mane, tai aš nedirbsiu, Teatrų priešakyje mane paguldė; Iveda mane baltųjų universitetuosna; Atgaivina mane pašalpos čekių; Jei ir eičiau viduryje pietinių valstijų, Nebijojčiau policijos, nes Lyndonas su manim, Ašarinėm dujom ir gvardija mane paguodžia; Tiesia man stalą su baltaisiais, Patepa mano galvą garbanas lyginančiu aliejumi; Mano kadiliakas pilniausias; Vyriausias teismas tikrai mane lydės ir Mokesčių mokytojai išlaikys mane

Per visas mano gyvenimo dienas; Ir aš gyvensiu federaliniame butų projekte amžinai. Vertė An.

DAR GALIMA

— Argi galima šiais laikais ką nors kuo nors nustebinti? — Galima! Laiku grąžinti skolą!

Rašyt. Baltųjų sako, kad Amerikoje neverta užleisti vietos merginai, nes šios nepatenktos, nes jos nesančios bedantės senės. J. Daugailis mano, nėra per daug rizikos, tačiau svarbiausia abu nepamiršo pavojų, nes kartais negali atskirti kur vyras ir kur moters.

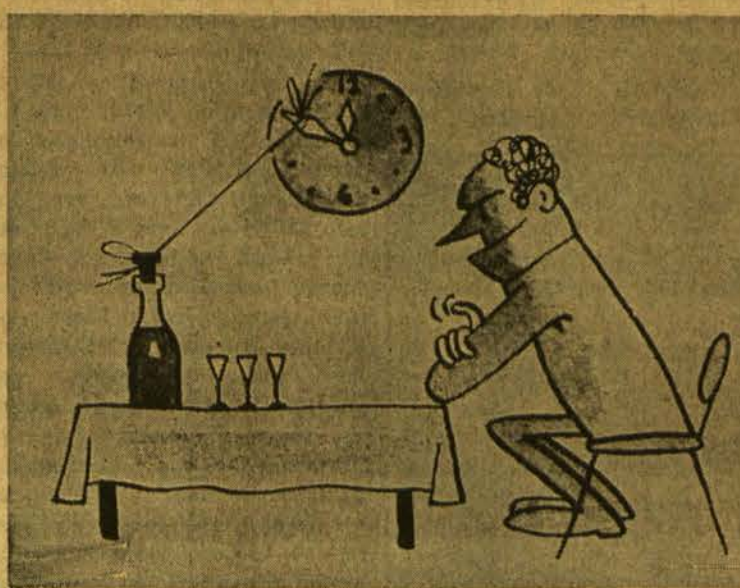
lys apnuodytas.

— ???

— Daroma pertrauka, — ištarė tėvas.

Praleidęs tardyme, girdi, tiek laiko ir... nieko neišsiaiškines... Betgi... ir Jungtinės Tautos nieko neišsiaiškinusios žydų - arabų konflikte. Tai prisiminęs tėvas nusiramino.

P. A.

Pasiruošęs, kad nedingtų nė vienas lašas, nei viena minutė pradedant Naujus Metus.

KALĖDŲ DOVANA

Kai gyvenimas saldžiai apkarsta, Aš sau taip pagalvoju viena: Kad kas nors dovanotų man

karštą, Pažiotį ir Floridą — toliausia.

3ūt Kalėdoms puiki dovana.

3ūtų linksma ir minkšta sapnuoti,

Išpuošus jau amžinai šventei, Nerūpėtų vis lėkti į stotį

Ir kaip bosų ir draugų išvengti.

Mūza

Kalėdas bešvenčiant pasitaiko atvejų, kad susikeičia pozicijom. Dovanos ant stalo, o apdovanotieji po stalu.

SPAUDOS APŽIŪRINĖJIMAS

— "Valstiečių laikraštis" okupuotoje Lietuvoje lapkričio 16 d. išspausdino nuotrauką ir straipsnį apie žilą senovę: kuriame rašo: "Dvidešimtas amžius. Naktis. Per Šilalės rajono Kvėdarnos miestelį eina žmogus. Vienoje rankoje jis nešasi storą portfelį, kitoje — deglą, kurio šviesa skrodžia neperregimą tamsą. Sakysite, tai išmisalai. Gal būt. Vienok priešistorinės apsišvieti-

mo priemonės atsakingiems draugams tikrai būtų ne pro šalį. Juk jie nebe pirmi metai niekaip neišsprendžia Kvėdarnos miestelio apšvietimo problemas".

LINKSMOJI NEMIGA

Pagyvenęs vyrukas skundžiasi draugui:

— Negaliu naktimis miegoti. Kas daryti?

— Kas pusvalandį išgerk po stiklinę vyno, — pataria bičiulis.

— Ar nuo to tikrai užmigsiu?

— Pilnai negarantuojau, bet jeigu ir nemiegosi, tai bent bus maloniau praleisti nemigos naktį su vynu, negu be vyno.

Mintys prakalbų pagerinimui

— Moterys nepakenčia tų drabužių, kuriuos pirkto praėjusio mėnesio; toleruoja tuos, kuriuos pirkto šį mėnesį ir adoruja tuos, kuriuos mato krautuvų prekylanguose.

— Gyvenimas prasideda po 40 m., nuo tada taip pat prasideda lumbago, artritis ir kt.

— Kas gali nustatyti, kur prasideda civilizacija, nes jei įversis auskarą nosin, būsi laukinis, o jei ausin — būsi civilizuotas.

Pearl Buck

Niekas nežino, kokia žinia svarbi, kol nepraėjo 100 metų.

— Gerk, valgyk ir būk linksmas, nes rytoj gali tau atimti kredito kortelę.

— Liūdna esti klausantis muzikos be žodžių, bet dar liūdniau — klausantis muzikos be muzikos.

M. Tvenas

— Turtinga našlė yra antros eilės vertybė, už kurią gauname pirmos eilės kainą.

POKALBIS LITERATŪRINIAMS KLAUSIMAMS

"Atsižvelgiant į forminius aspektus ir į didesnį dėmesį žmogui, nekyla abejonės, kad "Mėnesienė" yra geriausias Barono romanas.

Dr. K. Keblys

"Lietuvių literatūra svetur" 1968 m.

"Mėnesienė", atspausdinta 1957 m., tačiau lygiai silpna ir dirbtinė kaip ir 1951 m. novelės. Iš tikrųjų ne vieno romano epizodą turime atsimti ne tik estetiniu, bet taip pat ir moraliniu atžvilgiu, nes juos autorius savotiškai nužmogina..."

Dr. V. Skrupskelytė, "Aidai", 1968, rugsėjis

"Be abejo neblogai, kai vyras glosto, daug geriau negu, kad kokuo literatūrinio kuolu užvožtu, bet kai mergina muša, tai irgi nėra labai pavojinga, nes moteris muša, anot toj pačioj "Mėnesienoj" parašyto sakinio, ir tą kuris patinka ir tą kuris ne. O pagaliau, anot Hemingway, "Džiaugsmas be skausmo, dar nėra gyvenimas".

Dr. S. Aliūnas, "Spygliai ir Dygliai" 1968 m., gruodis